NIEUW WEEKBLAD
VOOR DE
CINEMATOGRAFIE

8ste JAARGANG
No. 6

HOOFD-REDACTEUR-DIRECTEUR
PIER WESTERBAAN

8 NOVEMBER
1929

City Theater - Den Haag

vertoont vanaf Vrijdag 8 November de film, gemaakt naar het wereldberoemde boek van THORNTON WILDER

Regie: CHARLES BRABIN

Lily Damita
Don Alvarado

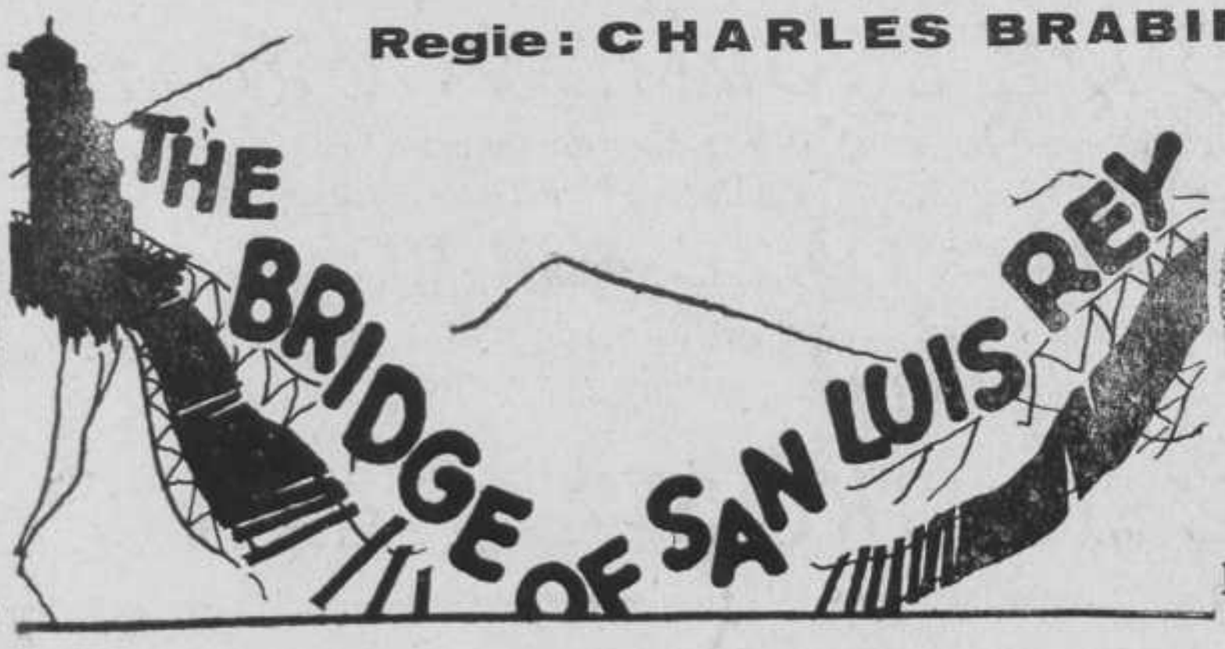

Lily Damita
Don Alvarado

De Brug van San Luis Rey

Lily Damita, Ernest Torrence, Raquel Torres, Don Alvarado

METRO-GOLDWYN-MA

THE METRO GOLDWYN MAYER LION
THE GREATEST STAR ON THE SCREEN

DE LEEUW BRULT!

BUREAU: NIEUWE MOLSTRAAT 24, DEN HAAG

Telefoon 10952, na 6 uur 54584 — Postchèque- en girodienst 78722

DE VERSTANDIGE EXPLOITANT

koopt zijn projectie-apparaten van een betrouwbaar merk en bij de firma, die hem een goede service kan verleenen.

Wij leveren direct uit voorraad de bekende en wereldberoemde

ZEISS-IKON-APPARATEN

die reeds sedert dertig jaren uw vertrouwen genieten en die het toppunt van volmaaktheid beteekenen.

DOOR KWALITEIT OVERHEERSCHEND

Wist u dat 95% der Ned. theaters

ERNEMANN I, ERNEMANN II, HAHN II

dag in dag uit een volmaakte projectie geven en met succes aan de eischen der moderne theater-projectie voldoen???

ONZE ENORME VOORRADEN

stellen ons in staat direct aan de meest uiteenloopende eischen te voldoen.

ONZE SERVICE

is practisch georganiseerd en door uitbreiding der technische „staf" volkomen voor haar taak berekend.

ZEISS-IKON-APPARATEN

zijn de machines voor de betere projectie en worden geleverd door

Firma P. R. v. Duinen

Alleenvertegenwoordigster van ZEISS-IKON-THEATERMACHINES voor theaters.

Prinsengracht 530 — Telefoon 49544 en 46990 — Amsterdam

ASTA THEATER DEN HAAG

NATUURLIJK GEPROLONGEERD

WORDT DEZE WEEK DE SENSATIONEELE FILM

MANOLESCU

DE KONING DER OPLICHTERS

Regie: **W. Turjanski**

met in de hoofdrollen:

IWAN MOSJOUKINE

Brigitte Helm

Dita Parlo

en

Heinr. George

BLOCHRABINOWITZ-PRODUCTIE DER UFA

VERBODEN BENEDEN 18 JAAR

HEERENGRACHT 592 — AMSTERDAM — TELEFOON 45191

Het groote

De eerste groote 100 pc
het eerst in N

Remb

te Am

Vanaf Vrijdag
bedrijf en publ

De geluidsweergav
volmaakte „K

Conrad Vei

spelen in

BRUID N

F.P.S.-Tobisfilm uitgebracht door

Deze film is niet als stomme film vervaardigd en ka

Zie onze interessante bijlage in dit blad.

HEERENGRACHT 592

DE
EERSTE GROOTE
SPREKENDE EN MUSICEERENDE
DUITSCHE FILM IS IN AANTOCHT
EN WORDT BINNENKORT
IN ONS THEATER
VERTOOND

LEEST MET AANDACHT WAT ANDEREN
U HIERVAN ZULLEN VERTELLEN!

L. S.

Een oogenblik vragen wij uw aandacht voor de nieuwste vinding der Cinematografie: de

SPREKENDE EN MUSICEERENDE FILM

Ook in ons Theater wordt binnenkort begonnen met de

SPREKENDE EN MUSICEERENDE FILM

Wij brengen het Duitsche systeem der »Klang-Film« Maatschappij, welk systeem van de allernieuwste vindingen is voorzien en het volmaakte heeft bereikt.

Wij zullen niet spreken over de enorme kapitalen, welke wij uitgegeven hebben om U het allernieuwste te bieden, maar wel zullen wij U vertellen, wat andere critici zeggen over dat, wat wij U zullen presenteeren.

Wij openen onze g o u d e n serie sprekende en musiceerende films met het groote Duitsche filmwerk:

BRUID No. 68
HET LAND ZONDER VROUWEN

F.P.S.-TOBIS-Film

in Nederland uitgebracht door de N.V. UFA-Film-Maatschappij Amsterdam - waarin de hoofdrollen worden vertolkt door

CONRAD VEIDT

HELGA BRINK

Wat zegt de Nederlandsche- en Duitsche Pers van deze film?

Wij laten den Correspondent van het „*Algemeen Handelsblad*" te Berlijn aan het woord:

BERLIJN, 1 October.

Wij zijn de laatste maanden getuige geweest van een verbitterden patentrechtelijken strijd tusschen de Nederlandsch-Duitsche Tobis-groep en de Amerikaansche Western Electric-groep om de suprematie op de Europeesche markt. De Amerikanen kwamen met hun sprekende films — de Nederlandsch-Duitsche groep met den rechter. Zij bepaalde zich er toe, de Amerikanen dwars te zitten en wist inderdaad reeds verschillende Europeesche landen voor klankfilms van Amerikaansche makelij te blokkeeren. Maar hoe meer successen zij kon boeken, hoe meer zij erin slaagde, de Amerikanen van de Europeesche markt te weren — hoe grooter de ontevredenheid in Europa werd. De eigenaars der bioscooptheaters beklaagden zich, dat de Tobis-groep hen verhinderde, de vruchten van de gunstige klankfilm-conjunctuur te plukken, het publiek beklaagde zich, dat het door het optreden van de Tobis-groep geen sprekende films te zien kreeg, want men liet de Amerikaansche klankfilms verbieden, zonder er Europeesche voor in de plaats te kunnen geven.

Zonder hier al te diep op de quaestie in te gaan dient toch vastgesteld te worden, dat deze ontevredenheid, hoe begrijpelijk ook, uiterst kortzichtig was. Want zij, die klaagden, beseften niet, waar het in dezen strijd om ging en nòg gaat.

De filmindustrie was oorspronkelijk Europeesch. In de oude wereld was haar bakermat. In Europa, in het bijzonder in Frankrijk en Duitschland, zag zij het levenslicht en werd zij tot ontwikkeling gebracht. In den loop der jaren en vooral gedurende en na den oorlog zijn de Amerikanen er echter, steunend op den almachtigen dollar, in geslaagd, het zwaartepunt van de filmindustrie naar de nieuwe wereld te verplaatsen. Europa speelt als filmproducent nog slechts de tweede viool.

Nu is de sprekende film gekomen. Ook deze werd in Europa geboren. Duitsche uitvinders waren het, die reeds jaren geleden, zij het destijds ook nog op uiterst primitieve wijze, het probleem van de sprekende film hebben opgelost. En wèèr maakt Amerika zich op om ook op dit gebied den boventoon te gaan voeren. Maar ditmaal is Europa op zijn qui vive. Men heeft ingezien, dat men hier een kans heeft om de verloren gegane positie op filmgebied te heroveren, dat de sprekende film de Europeesche filmindustrie weer tot aanzien kan brengen, mits men zich met hand en tand weert tegen de Amerikaansche penetratie. Nederlandsche bankiers hebben het aangedurfd, den strijd tegen het oppermachtige Amerikaansche filmkapitaal aan te binden en te financieren en als men er inderdaad in mocht slagen, door middel van de sprekende film de Europeesche filmindustrie weer in den zadel te

helpen, dan zal dat voor een niet gering gedeelte de verdienste van Nederland, van het Nederlandsche kapitaal zijn.

Alles goed en wel! zal men wellicht zeggen, maar waarom zorgde men niet tevens voor Europeesche klankfilms?

Omdat men eerst moest zorgen, een afzetgebied voor deze films te hebben. De Western Electric verbiedt, naar men weet, de opvoering van andere dan Amerikaansche klankfilms op haar reproductieapparaten. Eerste vereischte was dus te verhinderen, dat geheel Europa met deze Western-Electric-apparaten werd overstroomd, want gezien de duurte van deze apparaten kan geen enkel bioscooptheater zich de weelde veroorloven, zich *twee* apparaten aan te schaffen: één voor de opvoering van Amerikaansche en één voor Europeesche sprekende films. Tweede vereischte was, voldoende Tobis-Klankfilm-apparaten te installeeren teneinde de Europeesche filmindustrie de zekerheid te kunnen geven, dat zij voor haar sprekende films ook inderdaad afnemers zou vinden.

Aan beide vereischten is thans voldaan. Een belangrijk gedeelte van Europa is reeds geblokkeerd voor Amerikaansche films en dus als afzetgebied voor de Europeesche klankfilmindustrie gereserveerd, terwijl er tevens een groot aantal — wij meenen 1600 — bioscopen van Tobis-reproductieapparaten zijn voorzien. De filmindustrie heeft de zekerheid, dat haar sprekende films verkocht en opgevoerd zullen worden en is aan het werk gegaan. Nog in den loop van dit jaar zullen er in Duitschland, Engeland en Frankrijk twintig groote, avondvullende klankfilms, vervaardigd met apparaten van de Tobis-groep, verschijnen. En gisteravond heeft in het Capitol te Berlijn de première van de eerste klankfilm van deze reeks, „Das Land ohne Frauen", plaats gehad.

Met meer dan gewone belangstelling heeft men hier de opvoering van deze eerste Tobisfilm tegemoet gezien. Wij hebben hier al verschillende Amerikaansche klankfilms gezien en gehoord en zouden dus thans kunnen vergelijken, of het *Küchenmeisterprocédé* zich al dan niet met de Amerikaansche procédé's kan meten.

Het zij al dadelijk vastgesteld, dat het de vergelijking schitterend heeft doorstaan. Het doet niet alleen voor de Amerikaansche procédé's niet onder, maar het wil ons voorkomen, dat het wat zuiverheid van klank aangaat, zelfs het beste overtreft, wat we op dit punt van de Amerikanen (in „The Singing Fool") te hooren hebben gekregen.

„Das Land ohne Frauen" is minder een sprekende dan een klankfilm. Gesproken wordt er slechts weinig in. Het grootste gedeelte van de film is „stom", althans wat de acteurs belangt. De begeleidingsmuziek is van het begin tot het einde gesynchroniseerd. Wij hooren voorts een paar zangnummertjes — uitnemend geslaagd het koor der Engelsche meisjes aan boord van het stoomschip! — het stemmengeroezemoes in een Australische goudzoekerskroeg (eveneens van verbluffende realiteit) het rinkelen van een telefoon, het aanzetten van een scheermes op een riem, het voorbijdonderen van een trein, het geschreeuw en gejuich van een volksmenigte in een gouddelversstad, het tikken van een telegraaftoestel, het angstig schreeuwen van een kameel, het gieren van een woestijnstorm, het plassen van den regen en als hoogtepunt van klankfilmtechniek het lachen, het krankzinnige, aangrijpende lachen van Conrad Veidt, dat zoo ontstellend ècht, zoo huiveringwekkend natuurlijk klonk, dat alleen deze lachscène reeds voldoende zou zijn om twijfelaars aan de mogelijkheden van de geluidsfilm tot overtuigde voorstanders te maken.

De zwakste momenten waren de scènes, waarin gesproken werd.

De stemmen klonken hol, zonder timbre. Conrad Veidt heeft (althans in de klankfilm) een spraakgebrek. Hij lispelt hoorbaar. En vooral de vrouwenstemmen werden weinig bevredigend gereproduceerd.

Maar men vergete niet, dat de sprekende film pas in de kinderschoenen staat! Wij staan pas aan het begin van een ontwikkeling. Wanneer men zich herinnert, hoe gebrekkig de „stomme" film aanvankelijk was, hoe het filmbeeld op het witte doek trilde en flimmerde, dat ons de oogen pijn deden, dan kan het niet verwonderen, dat ook de sprekende film nog „Geburtsfehler" aankleven. Het ware het onmogelijke verlangen, indien men de sprekende film teleurgesteld den rug toekeerde, omdat zij, zòò kort na haar ontstaan, nog niet den hoogsten graad van perfectie heeft bereikt.

Dat zij enorme mogelijkheden biedt, mogelijkheden, die op den duur zonder eenigen twijfel verwezenlijkt zullen worden, dat bewijst „Das Land ohne Frauen". De lezer zal er zich trouwens binnenkort zelf van kunnen overtuigen. Einde October of begin November toch zal deze eerste Duitsche Tobisfilm in het Rembrandt-theater te Amsterdam vertoond worden.

De inhoud?

'n Tikje melo-dramatisch, maar spannend. Boeiend van het begin tot het einde. „Het land zonder vrouwen" is het Australische gouddelversdistrict omstreeks het einde van de vorige eeuw. De Engelsche regeering zendt er 413 trouwlustige jonge meisjes heen, die onmiddellijk na aankomst met 413 door de plaatselijke autoriteiten uitgekozen jonge mannen zullen trouwen. Een der meisjes wordt onderweg ziek en sterft. De kapitein van het schip laat het lot beslissen, wie van de 413 Australische huwelijkscandidaten vrijgezel zal blijven. Het lot valt op nummer 68, een telegrafist. Hij is diep ongelukkig als hij het hoort, maar als hij achteraf verneemt, dat niet de voor hem bestemde bruid nummer 68 is overleden, maar een ander, zet hij zich in het hoofd, dat het inmiddels met een goudzoeker getrouwde meisje hem rechtens toekomt. Het jonge vrouwtje, dat zich door haar gouddorstigen man verwaarloosd voelt, is intusschen verliefd geworden op een Amerikaanschen dokter. Verwikkeling genoeg om stof voor een filmdrama te geven! Het einde is, dat de dokter zichzelf doodschiet, dat de telegrafist in een vlaag van waanzin onder een trein loopt en dat het mooie, jonge vrouwtje zich in haar droevig lot aan de zijde van den naar goud dorstenden echtgenoot schikt.

Een film, die de aandacht waard is — ware het niet om den inhoud en de schitterende natuuropnamen, dan toch zeker omdat hij het eerste Europeesche klankfilmexperiment is.

En als zoodanig geslaagd mag heeten!

De *N. R. Courant* van 5 October schrijft o.a.:

CONRAD VEIDT.

Het wordt bovendien voor het grootste deel *voortreffelijk* gespeeld. *Conrad Veidt*, die hier na langen tijd weer in een Europeesche film te zien is, heeft het Warner Bros-pathos gelukkig in Amerika achtergelaten. Bij oogenblikken is hij weer heelemaal de oude Conny uit zijn glansperiode. Zijn zenuwachtig, bijna waanzinnig lachen in de kroeg, een lachaanval die ontzettender is dan menige huilscène, is een aangrijpend moment. Prachtig ook zijn knielen naast de bezwijmde vrouw, wanneer zijn hartstocht onbedwingbaar oplaait en hij zijn gebaren toch nog tracht te beheerschen om ze voorzichtig en teeder te laten zijn. Veidt's

creatie is niet geheel evenwichtig, maar sommige scènes, die hij hier speelt, behooren tot de allerbeste die men ooit van hem zag. Naast hem staat *Helga Brink* en zij is de verrassing van den avond, zoo sober, zoo gevoelig, zoo diep ontroerend van eenvoud kende men haar niet. *Clifford Mc Laglen* als gouddelver is als altijd een pracht van eerlijkheid en natuur.

De regisseur *Carmine Gallone* heeft uitstekend werk gedaan, al is hij nog allerminst een geluidsfilm-regisseur. Wie is dat trouwens al wèl? De regiekunst bij de geluidsfilm moet nog ontdekt worden; het evenwicht van beeld en klank ontbreekt meestal nog volkomen. Dat blijkt het duidelijkst daaruit, dat de dynamiek van de film bij tijden geheel verloren gaat, omdat de filmvaart zoowel als de stuwende kracht van de gesynchroniseerde begeleiding moeten worden onderbroken om plaats te maken voor een — zij het nog zoo korten — dialoog of voor een geluidseffect. Maar ook in dat opzicht is „Das Land ohne Frauen" *verder dan vorige producten;* een paar voorzichtige en nog tastende proeven van geluidsmontage toonen dat duidelijk.

Zuiver technisch beschouwd, is deze film een bewijs voor de deugdelijkheid van het Tri-Ergon-systeem, in zoover dat het zeker niet slechter is dan dat van de Western Electric. Nog altijd zijn er op de reproductie aanmerkingen te maken; de menschelijke stem blijft nog min of meer misvormd; de muziekbegeleiding heeft nog wel iets machinaals, maar is toch al *aanmerkelijk beter geworden.* Maar zeer juist zijn de woorden van Küchenmeister: „We hebben jaren noodig gehad om de film te *leeren zien;* zoo moeten we de geluidsfilm *leeren hooren*". Zeer juist is dat tenminste onder één voorwaarde; namelijk: dat als allereerste de geluidsfilm-regisseur zèlf moet leeren zien en hooren! Dan volgen *wij* spoedig genoeg!

De Correspondent van *Het Volk* schrijft o.a.:

Wij hebben het voorrecht gehad, bijna alle geluidfilms te moeten aanhooren zoowel van Amerikaansche als van Engelsche makelij en van verschillend systeem. Daardoor kunnen wij vergelijken in hoeverre deze Tobis-film een vooruitgang op de bekende systemen is en erkend moet worden, dat technisch de Tobis-film den anderen systemen vooruit is. De weergave van de muziek, maar vooral van het gesproken woord, was bijzonder fraai, al bleef de „mechanische bij-gedachte" steeds aanwezig.

DE DUITSCHE PERS SCHRIJFT:

Filmkurier:

Deze film is verrassend goed. Zij overtreft de Amerikaansche klankfilms van het kaliber van „Submarine" (De Doodsstrijd der S. 44) .... Hier worden eenige beginphasen, die wij bij het Amerikaansche product constateerden, overgeslagen..... In dit mixtum compositum is de wording eener nieuwe kunst waarneembaar: eindelijk, eindelijk paart zich het woord aan de film, die aan de spits staat van alle ruimte en tijd overwinnende kunstsoorten.... In boeiend gouddelvers-milieu met fijngevoelde menschelijke details, een spannende handeling en eenige uitmuntende individueele rollen. Wolfgang Zeller, de componist. Wat hoort men uit zijn muziekschepping? Duitsche innigheid. De mooiste, romantische liefdesbekentenis eener film-partituur, die men ooit gehoord heeft. Bijna Schumann.... Met twee

scènes van *Veidt* is de *nieuwe kunst* werkelijkheid geworden: zijn hysterisch gelach, een reutelende uitbarsting van waanzin, die onder de handen van een arts langzaam wegsterft, zijn stem begeeft hem, hij snikt, daarbij eenige gebaren van den dokter, die hem een aderlating toedient. Nimmer tevoren werd de nieuwe kunstvorm zóó beleefd!

Geweldigen indruk maakte ook de zieke, die in ijlkoorts zijn moeder van de geliefde vrouw vertelt. „Moeder, als je eens wist, hoe mooi ze was!" Deze treurig uitgesproken woorden vullen de atmosfeer van een paar scènes op onvergetelijke wijze.... Eenige puntige dialogen overheerschen het rumoer in de bar der gouddelvers..... Nog spannender is het vinden van den dooden dokter.... Hier wijst de film den weg naar den *filmdialoog*, die geheel verschillend moet zijn van de samenspraak op het tooneel....

Lichtbildbühne:

.... een sterk dramatische, aan uiterlijke effecten rijke film, die evenwel ook diepere menschelijke gevoelens verklankt en verbeeldt.. een film van formaat, pakkend in de creatie van menschelijke figuren, uitmuntend in feillooze compositie der beeldenreeksen, waarvan een groote werking uitgaat.... in alle onderdeelen van deze film wordt de techniek ondergeschikt gemaakt aan de gesloten eenheid van het kunstwerk.... Bij de klankopnamen, die Karl Brodmerkel „gemixt" heeft, is voor de eerste maal in een Duitsche film de *klankmontage* toegepast. Hans Oser heeft op zeer bekwame wijze den gesynchroniseerden en gelijktijdig opgenomen klank aan de beeldopvolging aangepast en wel zóó, dat de film als *film* hoofdzaak blijft. *Samenvattend:* hier is van alle mogelijkheden van de tegenwoordige techniek ten volle partij getrokken, om een groot, gesloten geheel, een goede film tot stand te brengen, waarin de techniek slechts als één van de vele factoren geldt, waaruit het kunstwerk is samengesteld.

Berliner Tageblatt:

.... Allen lachen. De smerige man wordt gegrepen, naar den waterkraan gesleept, ingezeept en dezelfde menschen, die gewend zijn in de woestijn den dood in het aangezicht te zien, lachen over dezen streek als schooljongens. Zij lachen uit volle borst, zij brullen, zij gieren. En dat..... hóórt men. Men ziet niet alleen de donkere openingen der monden, men hóórt den lach, die daaruit dreunt, een helsche lachsymphonie met crescendo en furioso.

En onder die ruige gezellen zit iemand, die pas in de bar is gekomen, een mensch, die door heimelijke smart gefolterd wordt, die gelooft, dat men de vrouw, die voor hem bestemd was, van hem weggenomen heeft. Hij zit stil in zijn hoek, kijkt wezenloos naar de herrie om hem heen, totdat de lach ook hem aansteekt als een ziekte. Hij lacht. Een keer. Twee keer. Steeds luider. Hij schudt van het lachen. Hij wringt zich in lachkrampen. Hij stuiptrekt en siddert, de lach scheurt zich uit zijn borst met geweld, het is al lang geen lach meer, een zenuwkoorts, iets tusschen lachen en huilen, een bitter snikken met lachenden mond. Totdat een morfiuminjectie hem kalmeert.

En dat hóórt men. Tot het laatste, zachte ademen, wanneer hij weer tot kalmte is gekomen. En al is niet alles in deze film zoo sterk en aangrijpend als deze scènes, al is nog veel niet volmaakt, dit gedeelte toont alle mogelijkheden van de klankfilms, die nooit vermoede, op geen tooneel te verwezenlijken mogelijkheden in zich bergt.

Uit het manuscript van Ladislaus Vajda heeft de regie van Carmine Gallone een film geschapen, waaraan niet alleen het origineele milieu en de oorspronkelijke karakters ten goede komen, maar ook een spanning, die met filmische middelen op bekwame wijze verhevigd wordt.

De fotografie van Otto Kanturek zij hier niet vergeten.... de fotografie van een klankfilm stelt aan den operateur veel hooger eischen dan aan die van een zwijgende film, en die eischen worden hier volkomen vervuld.

Summa summarum: eindelijk een begin. Na een discussie van een jaar de eerste Duitsche klankfilm, die deze qualificatie ook verdient en die de vergelijking met de Amerikaansche klankfilms kan doorstaan.

B. Z. am Mittag:

.... een klankfilm, waarbij het beeld het primaire, de klank het secundaire is. Filmisch: voortreffelijk, acoustisch: reeds meer dan een proefneming. *Een schrede voorwaarts*.... Een succes voor de Duitsche apparatuur.... Het beste de zang. De stemmen welluidend, niet meer fladderend, kristalhelder en evenwichtig.... Buitengewoon: de lachstudies, die aan gene zijde van muziek en gesproken woord liggen.

De Duitsche- en de Nederlandsche Pers heeft gesproken, wij hebben hier niets aan toe te voegen en verwachten U, om het nieuwste wonder te zien en te hooren.

DE DIRECTIE.

DE DUITSCHE SPREKENDE
EN MUSICEERENDE FILM
ZEGEVIERT!

Druk 't Kasteel van Aemstel, Amsterdam

evenement!

uitsche geluidsfilm voor rland in het

andt Theater

rdam

November beginnen de met spanning door verwachte voorstellingen.

an het Rembrandt Theater te Amsterdam op het m Apparaat".

Elga Brink - Clifford MacLaglen

8 (DAS LAND OHNE FRAUEN)

N.V. Ufa Film Mij. gevestigd te A'dam

lus alleen geleverd worden als geluidsfilm.

Verboden beneden 18 jaar.

ERDAM — TELEFOON 45191

UFA

Luxor Palast, R'dam

Deze week

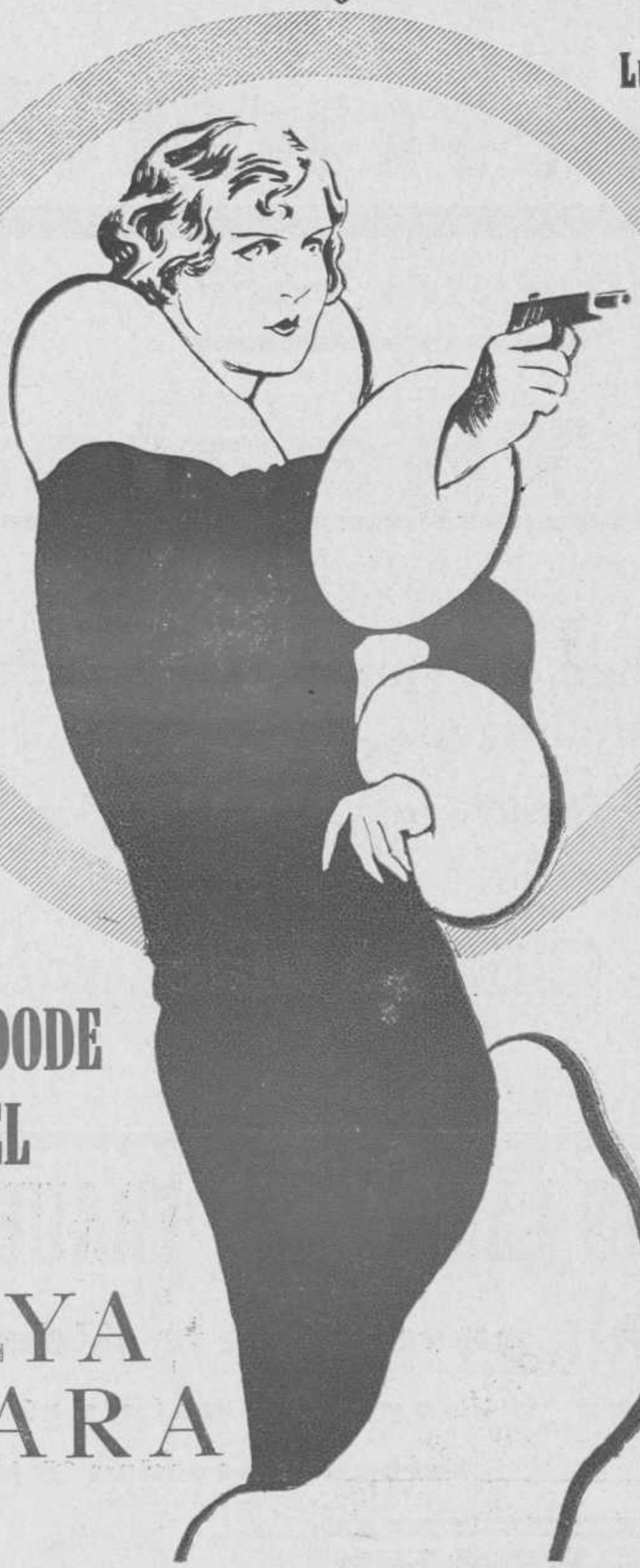

DE ROODE CIRKEL

MET

LYA MARA

De wereldberoemde detective-roman van **Edgar Wallace** is als film zoo mogelijk nog spannender en geheimzinniger. Een succes voor elk publiek.

Verboden beneden 18 jaar.

Het soundjournaal der M.G.M.

METROTONE

het sound-journaal der Metro Goldwyn Mayer, zal binnenkort in Nederland ter vertooning worden gebracht.

METROTONE

zal u alle belangrijke gebeurtenissen, welke er voorvallen, doen zien en hooren. Het zal een sound-journaal zijn, dat NIEUWS brengt, een sound-journaal dat ACTUEEL is.

Passage, Den Haag

zal het eerste theater in Nederland zijn, waar **Metrotone** vertoond en ten gehoore gebracht zal worden, hetgeen binnenkort zal geschieden.

Passage, Den Haag

heeft **zonder** een **Metrotone** te hebben **gezien**, 52 afleveringen gecontracteerd, daar de directie er van overtuigd was, dat, wat van **Metro Goldwyn Mayer** komt, het beste is, dat de industrie biedt.

METRO-GOLDWYN-MA

De leeuw brult!

N. V. Filmverhuurkantoor „Odeon"

Singel 44 - Amsterdam - Tel. 49562

Afdeeling: SPREEKMACHINES EN PLATEN

HET TWEEDE overweldigende succes met de SURVOX!

Vanaf Vrijdag 1 November j.l. vertoonde het Luxor Theater te Bergen op Zoom de sprekende en musiceerende film:

LUCKY BOY

op het beroemde SYNCHROON-APPARAAT

SURVOX

zonder één enkele storing.

Binnen een paar weken zal een **SURVOX-TOESTEL** in een der grootste theaters te Amsterdam geplaatst worden.

Daarop zullen alle Amerikaansche klankfilms synchronisch loopen.

Wacht totdat u de versterkte **SURVOX** gezien en gehoord heeft, ge zult verbluft zijn van de werking!

Wij zijn maar één uur bij elk ander kantoor ten achter, maar .... ODEON is coulant en ODEON is goedkoop.

Oseon

N.V. Filmverhuurkantoor „ODEON"

Singel 44 - AMSTERDAM - Telefoon 49562

ODEON-GLOBE-FILM AMSTERDAM

VENI VIDI VICI

Kwam, zag en overwon

Het succes met Mullens' Standaardwerk

de Indische Cyclusfilm

IS OVERWELDIGEND!

Vanaf Vrijdag 8 November a.s. vervolgen en beginnen de onderstaande theaters met

Mullens' Indische Cyclusfilm

Den Haag	Centraal Theater
Amsterdam	Cinema de Munt
Rotterdam	Centraal Theater
Utrecht	Palace Cinema
Nijmegen	Chicago Theater
Sneek	Cinema bij de Waag
Alkmaar	Victoria Theater
Leiden	City Theater
Zutfen	Odeon Theater
Wageningen	Luxor Theater
Maastricht	Cinema Pathé

Voorts nog aan 57 theaters verhuurd ! !

Fox Movietone News

is en blijft de interessantste en meest gewilde toevoeging van uwe filmprogramma's.

Het is Uw wekelijksche courant, die u naar alle hoeken van den aardbol voert en u doet zien en hooren wat een Fox wereldnieuws-organisatie, die haar vertakkingen in **ALLE WERELDDEELEN** heeft, vermag.

FOX BIJWERK brengt u wekelijks beroemde artisten: zangeressen, musici en dansers.

Scènes, gelijk:

Clemenceau, le père de la Victoire, sprekend in zijn tuin;

Mussolini. die het Amerikaansche volk toespreekt;

Japansche balletmeisjes in den dop;

Yellowstone Park;

Het leven op een onderzeeër;

De markt in Brussel;

RAQUEL MELLER. de Spaansche zangeres;

enz. enz.

spreken voor zichzelf.

Theater Tuschinski te Amsterdam
Grand Theatre te Rotterdam
City Theater te Den Haag

brengen hun publiek wekelijks

Fox Movietone News en Fox Movietone bijwerk

De hoeksteen van uw programma!

Verwacht in CITY THEATER te Den Haag:

FOX MOVIETONE FOLLIES 1929

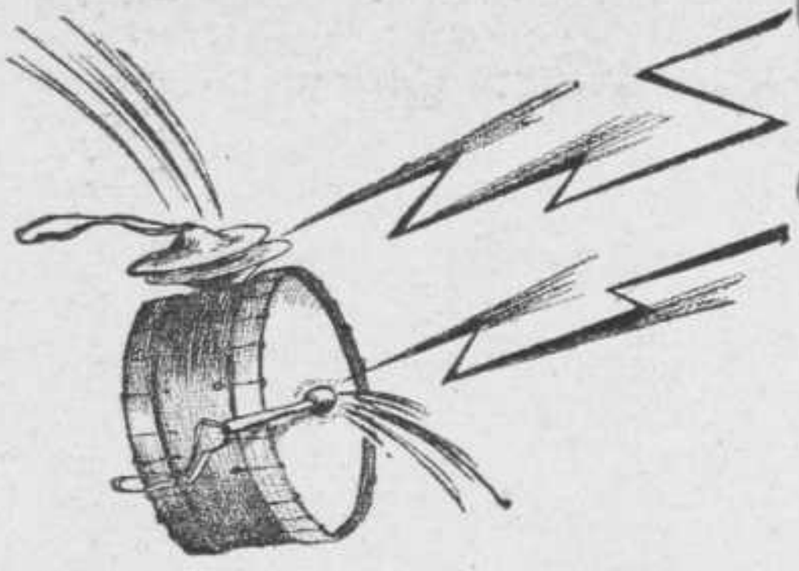

Sound!

Paramount

Paramount
sound-News

Paramount
sound-shorts

één-acters
twee-acters
talkkartoons

Vergeet vooral niet:

INNOCENTS OF PARI

Chevalie

De vier Veeren

De grootste soundfilm tot op hede

Close Harmony

Musical show – and how!

Redskin
Manhattan Cockta
Wolf of Wall-Stree

Een enorm drama – in sound!

Wolfsong

RUDOLPH VALENTINO in
BLOED en ZAND

gesynchroniseerd, met prachtige zangscènes.

Paramount SOUN Pictures

USCHINSKI
MSTERDAM

prolongeert

USCHINSKI
OTTERDAM

begint met

Jannings' De Patriot

De grootste aller films.

Een hoogtepunt, waar de cinematografie moeilijk overheen zal kunnen komen

ASSAGE THEATER - DEN HAAG

deze week, première in Nederland van de superfilm

De Huwelijksmarsch

Erich von Stroheim's machtigste productie met

Erich von Stroheim
Fay Wray
Zasu Pitts
Matthew Bets
George Fawcett

Paramount's Lustrum Productie

12

Loet C. Barnstijn's Standaard Films

Daar boven is het een

HEL

van vlammen en haat...

Hier een

HEMEL

van liefde en geluk...

„Ik moet omhoog, de vlammen en de haat tegemoet. Maar ik zal terug keeren. Ik moet in de wolken den dood tarten, maar ik zal overwinnen. Wacht op me en **als de seringen bloeien** dàn zal ik weer bij je zijn".

Als de Seringen bloeien...

Hoefkade 9, Tel. 13061, Den Haag

Loet C. Barnstijn's Standaard Films

Daar boven is het een

HEL

van vlammen en haat...

Hier een

HEMEL

van liefde en geluk...

„Ik moet omhoog, de vlammen en de haat tegemoet. Maar ik zal terug keeren. Ik moet in de wolken den dood tarten, maar ik zal overwinnen. Wacht op me en **als de seringen bloeien** dàn zal ik weer bij je zijn".

Als de Seringen bloeien...

Hoefkade 9, Tel. 13061, Den Haag

Loet C. Barnstijn's Standaard Films

COLEEN MOORE in
ALS DE SERINGEN BLOEIEN....

Een superfilm der
FIRST NATIONAL

Ter gelegenheid van het

20-JARIG

bestaan
vertoont

Apollo Theater
Den Haag

vanaf a.s.
VRIJDAG

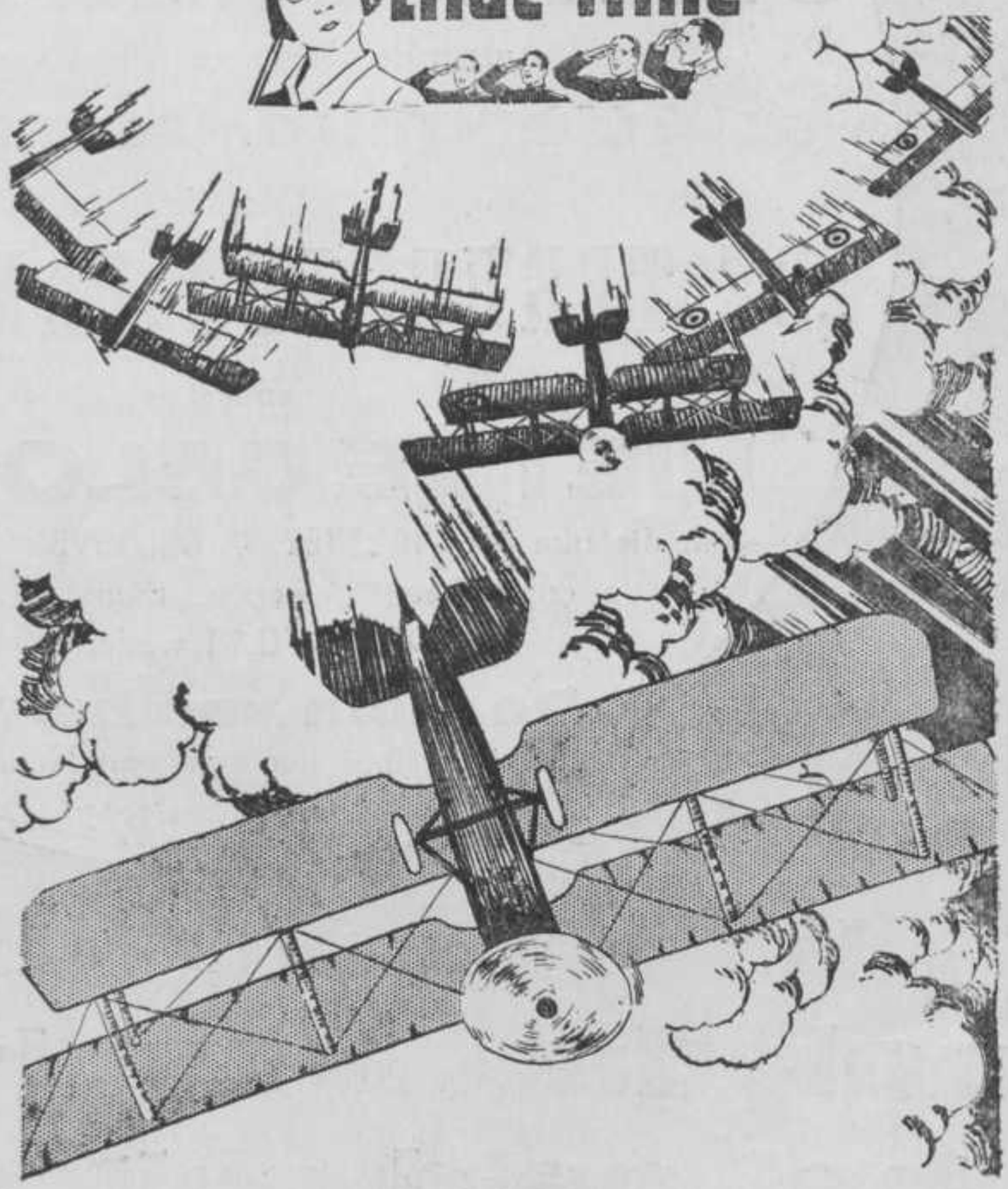

Een machtige
soundfilm
van machinegeweld
en menschenliefde

Hoefkade 9, Tel. 13061, Den Haag

VRUCHTBAARHEID

EMILE ZOLA

SOMMIGE EXPLOITANTEN:

„Voor mijn part waren ze met die talkies en soundfilms maar weggebleven! Hadden ze mij m'n gewone stille films maar gelaten!"

Sommige exploitanten

(zeggen 't nog véél straffer)

U zoudt heel anders spreken

als u de sounds en talkies van de

Bergfilm-Company

kende

„DE TERUGKEER VAN DE RAT"

en het is

NIET TE GELOOVEN

dat die film getiteld „NIET TE GELOOVEN" na 22 weken als stille copie heeft geloopen, thans de 23ste week als SOUNDFILM weder draait

De stem van het volk

brengt heel het volk van Nederland naar de bioscoop

Wilt u geld verdienen?
Draai dan Vruchtbaarheid.
En het geld rolt niet binnen,
Het stroomt binnen

Weldra in

AMSTERDAM?

8 November 1929

ONGELUKKIGE MOEDERS

in Thalia, Rotterdam

15 November 1929

OM EEN VROUW

in Corso, Amsterdam

22 NOVEMBER

Quartier Latin

in Passage, Den Haag

HET GELD STROOMT BINNEN

met de Bergfilmproductie

STIL EN SOUND **BETER**

Damrak 60 Amsterdam, Tel. 41415

VRUCHTBAARHEID

EMILE ZOLA

SOMMIGE EXPLOITANTEN:

„Voor mijn part waren ze met die talkies en soundfilms maar weggebleven! Hadden ze mij m'n gewone stille films maar gelaten!"

Sommige exploitanten

(zeggen 't nog véél straffer)

U zoudt heel anders spreken

als u de sounds en talkies van de

Bergfilm-Company

kende

„DE TERUGKEER VAN DE RAT"

en het is

NIET TE GELOOVEN

dat die film getiteld „NIET TE GELOOVEN" na 22 weken als stille copie heeft geloopen, thans de 23ste week als SOUNDFILM weder draait

De stem van het volk

brengt heel het volk van Nederland naar de bioscoop

Wilt u geld verdienen?
Draai dan Vruchtbaarheid.
En het geld rolt niet binnen,
Het stroomt binnen

Weldra in

AMSTERDAM?

8 November 1929

ONGELUKKIGE MOEDERS

in Thalia, Rotterdam

15 November 1929

OM EEN VROUW

in Corso, Amsterdam

22 NOVEMBER

Quartier Latin

in Passage, Den Haag

HET GELD STROOMT BINNEN

met de Bergfilmproductie

STIL EN SOUND **BETER**

Damrak 60 Amsterdam, Tel. 41415

FILMA-AM

Vana

de eerste v
van de W

SUB

DE DOO

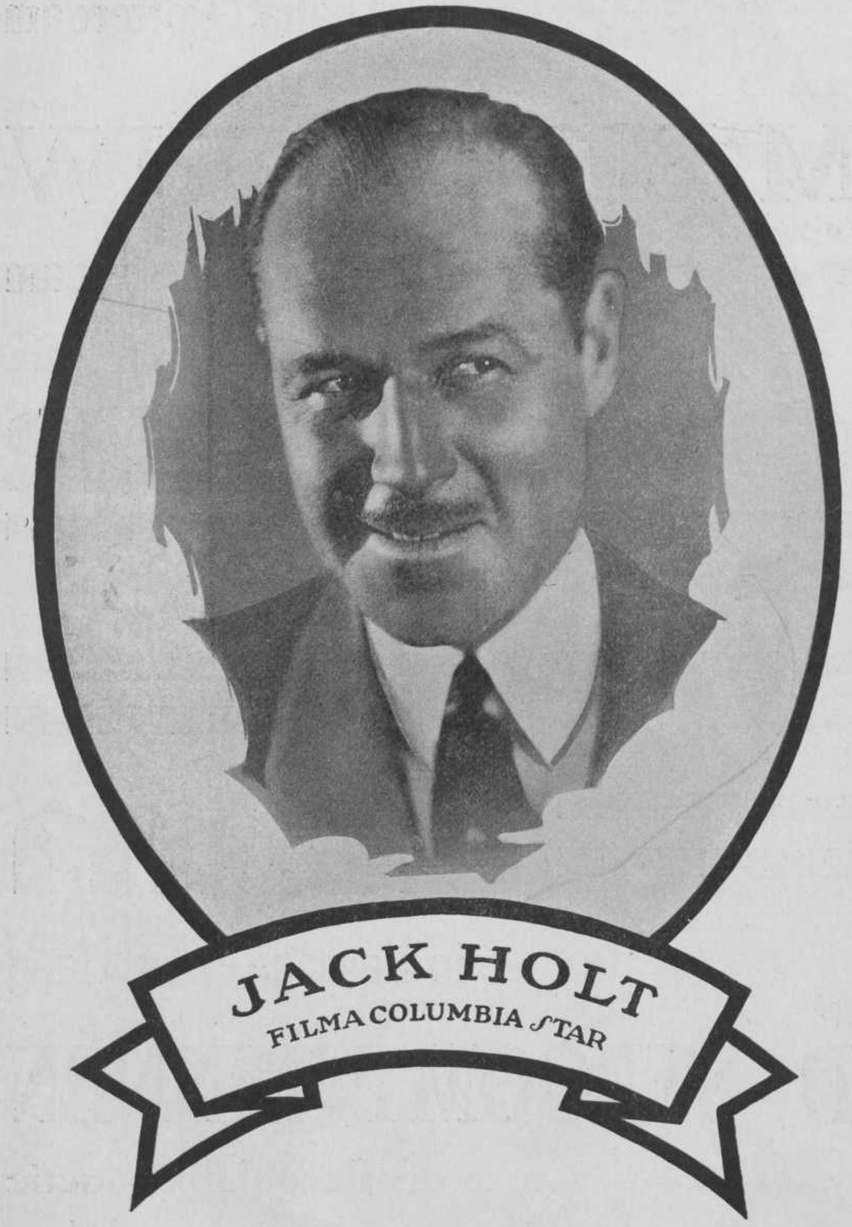

Gaat all
gewonen
en HOO

Cinema Royal

STERDAM

8 November

Orstellingen in Nederland
ERELD-SUCCESFILM

MARINE

SSTRIJD DER S. 44

Sound en silent ! !

met
Jack Holt
Dorothy Revier
en Ralph Graves

dezen buiten-
chlager ZIEN
EN in

te Amsterdam

FILMA-AM

Vana

de eerste v
van de W

SUB

DE DOO

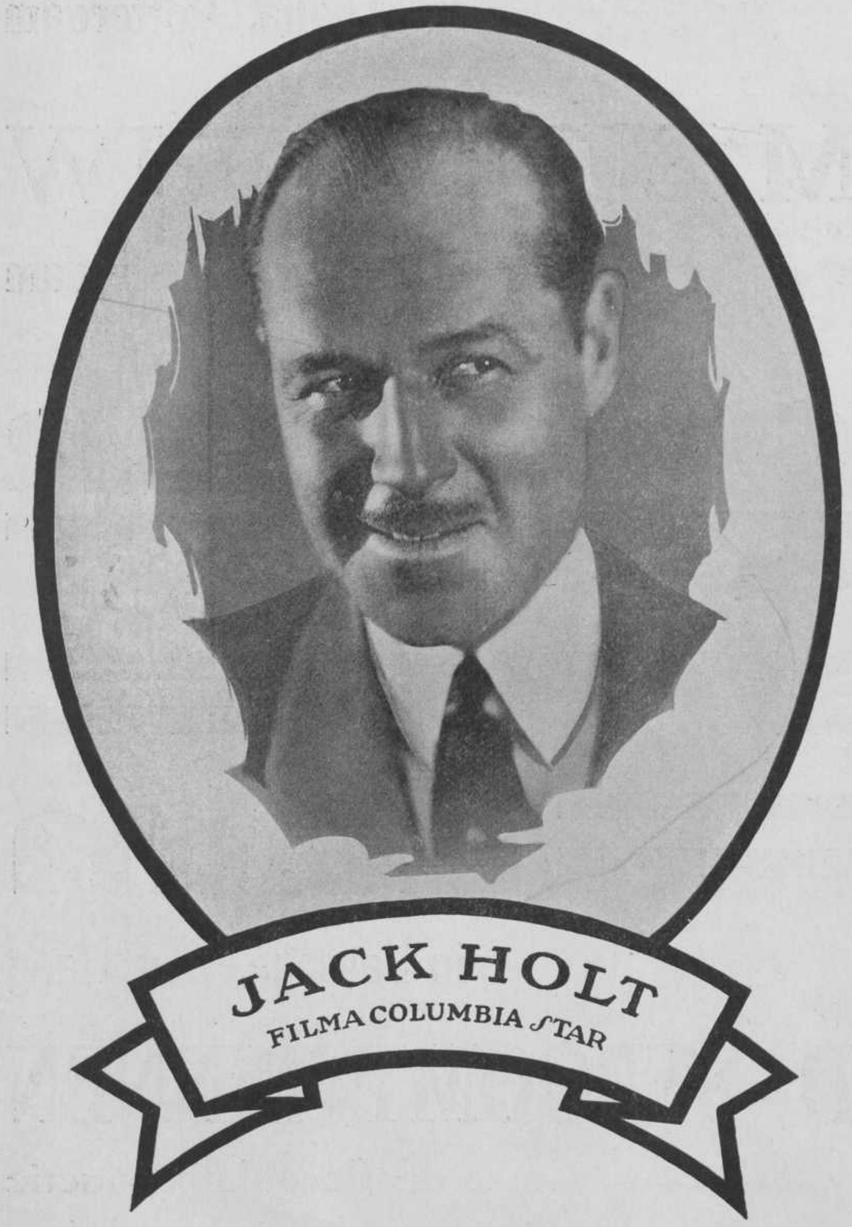

Gaat all
gewonen
en HOO

Cinema Royal

STERDAM

8 November

Orstellingen in Nederland
ERELD-SUCCESFILM

MARINE

SSTRIJD DER S. 44

Sound en silent ! !

met
Jack Holt
Dorothy Revier
en Ralph Graves

dezen buiten-
chlager ZIEN
EN in

te Amsterdam

ROTTERDAM PROLONGEERT NOODLOT

FILM AMSTERDAM
SINGEL 469
TEL. 34469
A'DAM (C.)

KLANGFILM
G.M.B.H.
BERLIJN

vraagt
inlichtingen bij
SIEMENS & HALSKE A.G.
Filiale 'S-Gravenhage
Huijgenspark 38-39
Tel. 11850*, Interc. letter E

VERHUUR VAN
OPNEEM- en WEERGEEF-
INRICHTINGEN VOOR
GELUIDSFILM

N.V. Universalfilm Croeze-Bosman

Amsterdam — Nieuwe Doelenstraat 8

Telefoon 46284 - Uitsluitend intercommunaal 46584

Vanaf Vrijdag 8 Nov.
PREMIÈRE in ons Roxy
Theater te Amsterdam

Van een bijzonder
dramatische speelfilm

HET SCHANDAAL

IN DE HOOFDROL:

LAURA LA PLANTE

Onze zingende, sprekende en musiceerende teekenfilm

Oswald als Houthakker

heeft een enorm succes in het

feestprogramma van het Tuschinski Theater, Amsterdam.

Las u reeds het enthousiaste artikel over „Atlantic" van den Berlijnschen correspondent van de N. R Crt.? Vraagt het anders bij ons aan.

ATLANTIC

Het grootsche meesterwerk van den schepper van „Variété" en „Moulin Rouge".

Een overwinning van Dupont.
Een overwinning van de geluidsfilm.
Een overwinning van de film als kunstvorm.
Dit is de eerste werkelijke geluidsfilm.

Tot nu toe zagen wij slechts tooneelstukken en revue's tot geluidsfilm omgewerkt. Meestal was het een Schlager die tot een geluidsfilm de aanleiding gaf. „Atlantic" is reeds iets geheel anders...

Dupont vond voor zijn geluidsfilm 'n geschiedenis vol buitengewone dramatiek — voor de film niet nieuw, maar voor de geluidsfilm een ontdekking.....

Want Dupont's drama is het drama van den ondergang van een Oceaanstoomer. Een nacht geladen met de sterkste intensiteit der gebeurtenissen glijdt voorbij. Buiten de oneindigheid van den Oceaan — binnen de lichtzee, het leven, de kleurige mondaine massa van een reusachtig drijvend luxe-hotel.... En daartusschen: De kapitein, de officieren, de bemanning.... Binnen speelt men kaart, drinkt, flirt.... buiten nadert reeds de ijsberg. Schok! Het schip is lek. De pompen werken, maar het water rijst en rijst..... Vrouwen en kinderen gaan in de booten.... Enkele blijven achter en al de mannen.... Drie uren leven wordt hun nog gegeven..... Dan spoelt het water over het dek..... De ondergang is nabij.....

H. WOLLENBERG
In Lichtbildbühne.

Dupont's groote greep is zijn greep naar het onderwerp. De strijd tusschen elementaire krachten; de botsing tusschen den Oceaanreus en den ijsberg; de scheiding tusschen de duizend die leven en de duizend die sterven moeten; de tragiek van een menschheid.... Dit is geluidsfilm.... Een symphonie van jazz-muziek en huilende sirenes, van stampende machines, dansende, lachende menschen, tikkende marconi-apparaten, dan van noodsignalen, fluiten, geschreeuwde en als in veelvoudig echo herhaalde bevelen, trappen op en afstormende voeten, gedrang, gegil, geworstel en tenslotte gruwelijke, langzaam verzwakkende, verstommende kreten.....

Berlijnsch Correspondent van de
Nieuwe Rotterdamsche Courant.

N.V. CITY FILM — NIEUWSTRAAT 24 — DEN HAAG — TELEFOON 12230

ATLANTIC

De ondergang van een Oceaanstoomer

E. A. Dupont's ATLANTIC

E. A. Dupont's sprekende film „Atlantic" zal deze stad veroveren. Een nieuw gebied van de sterkste mogelijkheden is opengelegd. Het spreken is in deze film op buitengewone wijze goed geslaagd. De menschen, die op het doek verschijnen hebben hun eigen, natuurlijke stemmen .....

TEMPO, 29—10—'29.

Men verlaat diep ontroerd de zaal. Zelden herinnert men zich een dergelijke film met zulke pakkende dramatische momenten gezien te hebben.... Het is aan Dupont op zeldzaam verrassende wijze gelukt het groote raamwerk der gebeurtenissen met een zoo groote, overweldigende handeling te vullen....

BERLINER BOERSENZEITUNG
29—10—'29

E. A. Dupont heeft een film geschapen, van ongekende spanning, grootsch, meesleepend en vol leven. Een film, die men niet meer vergeten kan.

GERMANIA. 30—10—'29.

De tegenstanders van de sprekende film hebben met de vertooning van „Atlantic" een nederlaag geleden. In welke stomme film heeft men ooit een dergelijke ontroering kunnen ondergaan. Hier is een weg betreden die tot een totale omwenteling op het terrein van de dramatische kunst leidt. Stormachtig applaus.

DER TAG. 30—10—'29.

Een product van de British International Pictures Ltd.

N.V. City Film - Nieuwstraat 2 - Den Haag - Telefoon 12230

ATLANTIC

De ondergang van een Oceaanstoomer

E. A. Dupont's ATLANTIC

E. A. Dupont's sprekende film „Atlantic" zal deze stad veroveren. Een nieuw gebied van de sterkste mogelijkheden is opengelegd. Het spreken is in deze film op buitengewone wijze goed geslaagd. De menschen, die op het doek verschijnen hebben hun eigen, natuurlijke stemmen .....

TEMPO, 29—10—'29.

Men verlaat diep ontroerd de zaal. Zelden herinnert men zich een dergelijke film met zulke pakkende dramatische momenten gezien te hebben.... Het is aan Dupont op zeldzaam verrassende wijze gelukt het groote raamwerk der gebeurtenissen met een zoo groote, overweldigende handeling te vullen....

BERLINER BOERSENZEITUNG
29—10—'29

E. A. Dupont heeft een film geschapen, van ongekende spanning, grootsch, meesleepend en vol leven. Een film, die men niet meer vergeten kan.

GERMANIA. 30—10—'29.

De tegenstanders van de sprekende film hebben met de vertooning van „Atlantic" een nederlaag geleden. In welke stomme film heeft men ooit een dergelijke ontroering kunnen ondergaan. Hier is een weg betreden die tot een totale omwenteling op het terrein van de dramatische kunst leidt. Stormachtig applaus.

DER TAG. 30—10—'29.

Een product van de British International Pictures Ltd.

N.V. City Film - Nieuwstraat 2 - Den Haag - Telefoon 12230

ODEON, DEN HAAG

zet van Vrijdag a.s. af in :

PICCADILLY

MET

ANNA MAY WONG

Een drama van liefde, hartstocht en wraak, opgenomen temidden van het nachtclub-leven van Londen

Een sterk origineel gegeven van ARNOLD BENNETT

N.V. CITY FILM — NIEUWSTRAAT 24 — DEN HAAG — TELEFOON 12230

H.H. Exploitanten worden hiermede uitgenoodigd tot het bijwonen der

persvoorstelling

op MAANDAG 11 NOVEMBER a.s. om half twaalf in

Corso Cinema te Amsterdam

Vertooning van het uiterst belangwekkende filmwerk

Het volmaakte Huwelijk

(„Die Ehe"),

naar het bekende populair-wetenschappelijke boek van Dr. Th. H. van de Velde

---

Meteor Film Cy. - Amsterdam

794 KEIZERSGRACHT - Telefoon 33158

Telegram-Adres: METEORFILM

N.V. Filmafdeeling van het Centraal Bureau der Kath. Sociale Actie

Steenschuur 17 - Leiden **Tel. 1310, na 8 uur 435**

Trianon Theater, Den Haag

PROLONGEERT

voor de

DERDE WEEK

Het wonderbare Leven van Thérèse Martin.

De kleine heilige van Lisieux.

Niet alleen de Katholieke dagbladen zijn vol over dit filmwerk, maar ook het Liberale dagblad „Het Vaderland" prees deze film als een meesterwerk en plaatste een foto in het avondblad van 2 November j.l.

De nieuwe Theresia-film geeft u onmiddellijk een financieel succes en vergroot uw vaste cliëntèle voor de toekomst. —

Sluit af en geef ons data!

EEN NIEUW RECORD

De recette, met Mahasoetji, de eerste film van de Mahacyclus op Donderdag, d.i. dus de laatste dag van de vertooningsweek, gehaald in het City Theater, Den Haag, was de hoogste dagrecette (met uitzondering van Zaterdag en Zondag) ooit in het City Theater gemaakt

DE MAHACYCLUS

DE RECORDCYCLUS

N.V. POLYGOON

KOUDENHORN 8, HAARLEM TELEFOON 11528

Finantieel krachtige onderneming vraagt

TE HUUR OF TE KOOP

Bioscoop Theaters

met niet te gering aantal zitplaatsen

Discretie verzekerd

Geen tusschenpersonen

Brieven onder motto THEATER,
bureau van dit blad

36

8ste JAARGANG No. 6 — 8 NOVEMBER 1929 — VERSCHIJNT VRIJDAGS

NIEUW WEEKBLAD VOOR DE CINEMATOGRAFIE

HOOFD-REDACTEUR-DIRECTEUR: PIER WESTERBAAN
BUREAUX: NIEUWE MOLSTR. 24, DEN HAAG - TEL. INT. 10952, NA 6 UUR 54584

ABONNEMENTSPRIJS:
VOOR BIOSCOOPDIRECTIES EN HAAR GEËMPLOYEERDEN F 1.75 PER 3 MAANDEN. — VOOR ANDEREN DAN DE HIERGENOEMDEN F 4.— PER 3 MAANDEN. - VOOR HET BUITENLAND VERHOOGD MET BUITENLANDSCH PORTO
LOSSE NUMMERS 45 CENT

ADVERTENTIEPRIJS:
PER REGEL 30 CENT, VOOR GROOTERE ANNONCES EN CONTRACTEN TARIEVEN OP AANVRAGE - DIENSTBETREKKINGEN F 1.50 PER 10 REGELS OF GEDEELTE DAARVAN
BANKIERS: SCHEURLEER & ZOONEN'S BANK — LEIDEN
POSTCHÈQUE EN GIRODIENST NUMMER 78722

Het einde van het Bioscoop-conflict in het Zuiden.

Een algemeene Dankbetuiging van het Bondsbestuur.

Nu het bioscoopconflict in het Zuiden tot een voor het film- en bioscoopbedrijf gunstig resultaat is geëindigd, gevoelt het Hoofdbestuur van den „Nederlandschen Bioscoop-Bond" er behoefte aan, uitsluitend bij dezen, zijnen hartgrondigen dank te betuigen aan de velen in en buiten het bedrijf, die tijdens en na afloop der actie van hunne sympathie en medeleven met den Bond ondubbelzinnige blijken hebben gegeven.

Een speciaal woord van erkentelijkheid richt het hier openlijk tot „l'Artiste Professionnel" te Antwerpen en de „Nederlandsche Artisten-Organisatie" te Amsterdam, wier leden, ingevolge het besluit hunner organisaties, tijdens den geheelen duur der actie niet in de bij het conflict betrokken gemeenten zijn opgetreden.

Ook de tooneel- en andere gezelschappen, die hunne voorstellingen in de bij het conflict betrokken gemeenten tot na de beëindiging van het conflict hebben opgeschort, verdienen den dank van alle leden van den Nederlandschen Bioscoop-Bond voor hun dezerzijds zoozeer op prijs gestelden steun.

Verder brengt het Hoofdbestuur allen, die den Bond hunne gelukwenschen met den goeden afloop van het conflict hebben doen toekomen, zijn besten dank.

Namens het Hoofdbestuur,
D. HAMBURGER Jr., Voorzitter.
S. ZONDERVAN, Secretaris.

Strijd te Utrecht voor belastingverlaging en handhaving van de leeftijdsgrenzen der Bioscoopwet.

De Utrechtsche exploitanten hebben 't niet gemakkelijk en herhaaldelijk reeds zijn ze in 't geweer gekomen om voor hun belangen met de gemeentelijke overheid te vechten.

Men weet dat indertijd geheel bij verrassing de gemeenteraad het besluit nam om alle bioscoopbezoek beneden zestien jaar te verbieden. Wat dit beteekent begrijpen we allen.

Bovendien heeft men in Utrecht een belasting van 20 pct. op de bruto-opbrengst, dat is 25 pct. op de netto inkomsten.

We hebben bij vorige acties onze meening reeds gezegd en behoeven dit niet te herhalen, maar ditmaal willen we toch wel plaats inruimen voor deze actie, omdat we onze lezers eens in kennis willen stellen van het feit, dat de plaatselijke pers zoo duidelijk beseft, dat er verandering moet komen.

Zoo schreef de roomsch-katholieke „Utrechtsche Courant":

„In de „Beantwoording (door B. en W.) van het verslag van het afdeelingsonderzoek der begrooting 1930" lezen wij op pag. 12 dat het praeadvies van B. en W. op het verzoek der bioscoopexploitanten tot intrekking van de verordening ex art. 4 der Bioscoopwet en tot verlaging van de Vermakelijkheidsbelasting den Raad spoedig na de behandeling der begrooting zal bereiken.

Ware het, vragen wij ons af, niet beter geweest dat een praeadvies, welks behandeling immers òòk leiden kan tot een verlaging der belastinginkomsten der gemeente, zou kunnen behandeld zijn tegelijk mèt de gemeentebegrooting, als wanneer alle posten immers correct in de rij worden gegroept?

Bovendien.... bedoeld verzoek dateert niet precies van gisteren, zoodat ook al uit dien hoofde wellicht vroeger praeadvies mogelijk ware geweest.

Hoe het nu echter zij, gedurende of na de begrooting, we hopen dat de Raad dit adres eens met aandacht en vooral met actueele kennis van zaken zal in behandeling nemen.

Daarbij neme men andermaal in overweging het feit dat de gemeente Utrecht verder gegaan is dan de Rijkswet en de bezoek-leeftijdgrens op 16 heeft gesteld, waar de wet 14 stelt, terwijl daarenboven te Utrecht, anders dan in andere Nederlandsche gemeenten, aan vermakelijkheidsbelasting van de film een hooger percentage wordt geëischt dan van andere vermakelijkheidsuitingen (immers 10 % voor concerten, 15 % voor tooneel en danspartijen en 20 % voor bioscoop).

De Utrechtsche bioscoopexploitanten worden er dus dubbel „tusschen" genomen en beginnen daardoor in een

stadium te geraken van exploitatie-onmogelijkheid.

Wat toch is het geval?

De Rijkskeuring keurt 60 % der films geschikt voor boven den leeftijd van 18 jaar, 32 % voor boven de 14 jaar en 8 % voor elken leeftijd.

Wegens de te Utrecht vigeerende verordening zijn de exploitanten alhier nu op de 60 % boven de 18 jaar aangewezen, doch mogen dan ook geen personen onder de 18 jaar toelaten, wat vergeleken bij vroeger beteekent bij 60 % der program's het missen van het bezoek door personen van 16 tot 18 jaar.

De mogelijkheid om het bezoek weer eenigszins op peil te brengen door bij 32 % der programma's personen vanaf 14 jaar toe te laten bij de films, welke de Rijkskeuring hiervoor toelaatbaar acht, stuit ook weer op de Utrechtsche verordening, welke 16 jaar als leeftijdsgrens neemt terwijl de 8 %, door de Rijkskeuring voor elken leeftijd geschikt geacht, ook kwalijk kan worden gedraaid, wijl het oudere publiek iets anders dan deze films verlangt.

Waar nu de Rijkswet anders dan vroeger toelating van personen van 16 tot 18 jaar bij 60 % der programs onmogelijk maakt en de Gemeenteverordening het onmogelijk maakt personen beneden 16 jaar toe te laten bij 40 % der programs gekeurd voor elken leeftijd en boven 14 jaar, daar kan 't niet anders of het bezoek aan de bioscopen moest verminderen. En dat zelfs in sterke mate, daar het niet kunnen toelaten van kinderen beneden 16 jaar met zich meê brengt het eveneens wegblijven van ouders of geleiders.

Met andere woorden: door de getroffen maatregelen is het familiebezoek te Utrecht sterk achteruitgegaan.

Maar wat erger is: sedert de invoering der betrekkelijke gemeenteverordening heeft 85 % der vertoonde films plaats voor personen boven de 18 jaar.

Waar blijven nu die personen van 16 tot 18 jaar, die des avonds vermaak zoeken en de bioscopen voor zich gesloten vinden?

Vraagt het eens aan de dancings!!

De bioscoop is een ontspanning geworden, welke door hare prijzen binnen het bereik ligt van middenstand en arbeidende klasse.

Door een abnormaal hooge vermakelijkheidsbelasting te heffen en door het bezoek te decimeeren door maatregelen, welke verder gaan dan de Rijkswet wil en verder dan in andere gemeenten worden getroffen, is men — naar het lijkt — bezig alhier een voor „Utrecht als woonstad" belangrijk amusementsbedrijf zwaarder te belasten, dan voor-

al in vergelijking met andere amusementsbedrijven billijk mag heeten.

Want dit ten slotte: is het niet kras dat thans de bioscopen jaarlijks hun recette van twee volle maanden moeten heendragen naar den ontvanger der makelijkheidsbelasting??"

Het eveneens katholieke dagblad „Het Centrum" bevat een zeer lang artikel van den volgenden inhoud:

„De bioscopen te dezer stede verkeeren sinds jaren in zeer groote moeilijkheden.

Principieele tegenstanders van de bioscoop in 't algemeen, omdat zij deze inrichtingen beschouwen als bronnen van kwaad op verschillend gebied, zal dit onverschillig laten; er zullen er zelfs onder zijn, die zich over de malaise in het Utrechtsche bioscoopbedrijf verheugen.

Voorstanders daarentegen, dat zijn zij, die ook het goede in de bioscoop weten te waardeeren, omdat zij daarin zien een factor voor de cultureele ontwikkeling van ons volk, zij erkennen het nut van de bioscoop, o.a. als hulpmiddel bij het onderwijs, zullen de malaise waarvan de bioscopen te dezer stede de dupe zijn, betreuren.

Wij rekenen ons tot de laatste categorie, omdat naar onze overtuiging de bioscoop op velerlei terrein nuttige diensten bewijst en zij zich als factor ter bevordering van de volksontwikkeling een voorname plaats verworven heeft, die in dezen tijd kwalijk gemist kan worden.

Behalve als gelegenheid voor vermaak en ontspanning, heeft de bioscoop van dezen tijd o.i. wel degelijk ook bestaansrecht, in zooverre zij dienstbaar is aan de ontwikkeling en de bevordering van den kunstzin van ons volk. In de laatste jaren toch is het artistieke peil van de filmkunst enorm gestegen. Men versta ons goed. Wij willen daarmede geenszins zeggen, dat ook aan de bioscoop geen schaduwzijden verbonden zijn, maar dit geldt ook voor schouwburg, cabaret, variété, dancing enz.

Welnu, waarom dan — wij bepalen ons alleen tot onze stad — met twee maten gemeten voor wat betreft de leeftijdsgrens voor toelaatbaarheid van publiek en de vermakelijkheidsbelasting, waaromtrent te dezer stede aan de bioscopen veel zwaardere en strengere eischen gesteld worden dan aan de andere inrichtingen van vermaak.

Vooreerst de leeftijdsgrens.

Hoe is het hiermede gesteld?

Vroeger werd er te Utrecht bijna niet gekeurd en mocht iedereen boven de 16 jaar de bioscopen bezoeken. Zoodoende kon men practisch voor deze inrichtingen iedereen boven 16 jaar bereiken.

Na de invoering van de Rijkskeuring die voor drie leeftijdsgrenzen keurt, t.w. voor elken leeftijd, boven 14 jaar en boven 18 jaar, is deze toestand geheel gewijzigd en wel omdat de Rijkskeuring dermate streng is, dat 60 pct. boven 18 jaar, 32 pct. boven 14 jaar en 8 pct. voor elken leeftijd goedgekeurd wordt.

Waar nu onze Gemeenteverordening alle bezoek beneden 16 jaar verbiedt en de Rijkswet 60 pct. der filmwerken boven 18 jaar keurt, zijn de exploitanten dus gedwongen van 60 pct. der pro bioscoophouder dan ook 20 pct. met gramma's geen personen beneden jaar toe te laten; dus een vermindering van bezoek bij 60 pct. der programma's van personen van 16 tot 18 jaar bij vroeger vergeleken. Een aanmerkelijke beperking dus. De mogelijkheid om het bezoek weer eenigszins op peil te brengen door bij 32 pct. der programma's personen van af 14 jaar toe te laten bij die films, die de Rijkskeuring hiervoor toelaatbaar acht, is door de gemeenteverordening onmogelijk gemaakt wegens het bestaande verbod van toelaatbaarheid beneden 16 jaar en van de meerdere 8 pct. door de Rijkskeuring voor elken leeftijd toelaatbaar geacht eveneens.

De conclusie uit het bovenstaande is deze: Door de Rijkskeuring wordt aan de bioscopen de mogelijkheid ontnomen voor 60 pct. der programma's bezoekers tusschen 16 en 18 jaar toe te laten; het geen vroeger wel kon. Door de Gemeenteverordening wordt voorts de mogelijkheid ontnomen voor de overige 40 pct. der programma's gekeurd voor elken leeftijd en boven 14 jaar, personen beneden 16 jaar toe te laten, zoodat dientengevolge het bezoek belangrijk minder geworden is. Door de beperkende bepaling inzake de leeftijdsgrens gesteld is bovendien het z.g. familiebezoek sterk achteruitgegaan. Vroeger gebeurde het vaak, dat op Woensdag-, Zaterdag- of Zondagmiddag ouders met hun kinderen naar de bioscopen gingen, vooral als 't slecht weer was en de kinderen toch, omdat zij niet konden wandelen eenige ontspanning moesten hebben. Dat familiebezoek is thans door de beperking van de leeftijdsgrens bijna niet meer mogelijk of een deel van de kinderen moet alleen worden thuisgelaten, wat dikwijls nog veel bezwaarlijker is. Wat ziet men evenwel? Dat kapitaalkrachtige families, die er een auto op na houden, met de kinderen naar een bioscoop in Zeist, Bussum of Amsterdam gaan, omdat daar kinderen beneden 16 jaar wel worden toegelaten.

De vraag rijst dan ook, zoolang er ouders zijn, die met hun kinderen zoo nu en dan een bioscoop wenschen te bezoeken, of het dan niet beter is, om

bioscopen van dat bezoek te doen profiteeren inplaats van te bevorderen, dat het geld van ingezetenen dezer stad elders uitgegeven wordt.

De bepaling inzake de leeftijdsgrens van 16 jaar werkt eveneens remmend voor wat betreft bioscoopbezoek tijdens de vacanties.

Een feit is, dat door een en ander het bezoek sterk achteruitgegaan is, daarmede als vanzelf de ontvangsten aanmerkelijk zijn gedaald, zoodat het bioscoopbedrijf in onze stad niet meer rendabel is.

In dit verband moeten we nog op een groot gevaar wijzen. Men moge het betreuren of niet, doch een feit is, dat de jongelui van beide geslachten, tusschen 16 en 18 jaar, ongetwijfeld de gevaarlijkste leeftijd, wil uitgaan. Voorbij is nu eenmaal de goede tijd, dat de kinderen tot elken leeftijd 's avonds thuis bleven en zich in den huiselijken kring met vader een moeder vermaakten met gezelschapsspelen. De jonge menschen gaan thans — waar voor een deel van hen de bioscoop geen toegang geeft — naar schouwburg, cabaret, variété of dancing of wel naar buiten, waar zij geheel zonder contrôle vertoeven.

Of nu voor de jeugd het bezoeken van de bioscoop gevaarlijker is dan van cabaret, dancing of schouwburg, welke inrichtingen voor publiek van elken leeftijd, dus ook voor kinderen, toegankelijk zijn, valt sterk te betwijfelen, want wat soms op het tooneel gegeven wordt, men denke slechts aan de Braziliaansche revue, en aan die tooneelstukken, die in flagranten strijd zijn met de christelijke moraal, is o.i. voor jeugdigen van jaren funest. Al precies hetzelfde is het gesteld met dancings en cabarets, waar de moreele ondergang van vele jonge menschen zijn oorsprong vindt.

Het is aan de Overheid, en ten deze vervulde zij reeds een deel van haar taak, zoodanige maatregelen te treffen, dat gevaren van de bioscoop tot het minimum beperkt worden.

Ten deze doet de Rijkskeuring goed werk. De samenstelling der commissie waarborgt een vrij scherpe keuring en mocht men hierin nog niet voldoende vertrouwen hebben, welnu dan worde gebruik gemaakt van art. 4 van de Bioscoopwet, dat aan B. en W. het recht geeft een plaatselijke nakeuring in te voeren. Gebleken is, dat dank zij de Rijkskeuring geen „schundfilms" meer vertoond worden.

Het geregeld toezicht in de bioscopen te dezer stede door de politie uitgeoefend werkt preventief tegen moreele uitwassen.

Onze vraag is: waarom de leeftijdsgrens voor de bioscoop beperkt en geen grens gesteld voor wat betreft het bezoek aan schouwburg, cabaret, variété en dancing, waaraan voor jongelui toch ook groote gevaren verbonden zijn.

Het is een meten met twee maten, die o.i. om geen enkele reden te motiveeren is.

Tenslotte de zware belastingdruk.

De Gemeente neemt van de bruto ontvangst 20 pct. dus een zesde gedeelte als vermakelijkheidsbelasting, en verschuilt zich achter de redeneering, dat het publiek deze betaalt. Deze redeneering is absoluut onjuist, omdat de exploitant, zoolang de exploitatiekosten nog niet gedekt zijn, het bedrag uit eigen zak moet betalen. De exploitatiekosten van een bioscooptheater zijn ten allen tijde tot het maximum opgevoerd, omdat personeel, reclame, filmhuur en onderhoud van het gebouw bij drukte of slapte even hoog zijn. Wanneer men dus een bedrag van *f* 1000 kosten per week aanneemt moet men *f* 1200 ontvangen om geen verlies te lijden. De salarissen van personeel, huur, gas, electrisch licht, straat- en andere belastingen, alsmede alle andere kosten worden in vergelijking met alle andere zaken door de Gemeente met 20 pct. verhoogd, omdat men om *f* 100 te kunnen betalen eerst *f* 120 moet ontvangen. Een verbouwing en moderniseering van een theater, dat toch geschiedt om het publiek te gerieven, kost den dan elke andere categorie der burgerij. Wanneer nu, wat in het laatste jaar herhaaldelijk voorkwam, een theater met verlies werkt is het o.i. niet te verdedigen, dat er 20 pct. belasting geheven wordt, omdat dan toch niet het publiek, maar de exploitant de belasting betaalt. Er komen ieder jaar maanden voor, dat steeds met verlies gewerkt wordt en niettegenstaande dat wordt de 20 pct. onverminderd geheven. In de maanden, dat dit verlies ingehaald moet worden, profiteert alleen de belasting van de hoogere recettes, zoodat deze dan ook het zwaarst op het budget drukt. Indien men de prijzen zou verhoogen blijft het publiek van de duurdere rangen weg en verplaatst zich naar een goedkooperen rang of blijft geheel weg, omdat een zekere categorie van menschen het voor hun standing noodig achten op een bepaalden rang te zitten en zoo deze niet met hun financieele draagkracht overeenkomt, blijven ze geheel weg.

Ook hier wordt door onze gemeentelijke Overheid, o.i. geheel onbillijk, met twee maten gemeten.

Waarom concerten met 10 pct., tooneel, dancing, variété en cabaret met 15 pct. belast en de bioscoop met 20 pct.?

Herinneren wij ons goed, dan is indertijd het percentage van 20 voor de bioscoop vastgesteld, omdat dit bedrijf toen een tijd van bloei doormaakte en de gemeente hierin een flinke bron van inkomsten voor haar schatkist zag.

In de laatste jaren evenwel is het bioscoopbezoek gedaald, cabarets en dancings daarentegen trekken steeds meer publiek, zoodat er geen reden meer is om het bioscoopbedrijf zwaarder te belasten dan de andere inrichtingen van vermaak.

Het behoeft dan ook geenszins te verwonderen, dat de bioscoopexploitanten door den noodtoestand gedwongen, er toe gekomen zijn zich gezamenlijk met een adres tot den Raad te wenden, waarin verzocht wordt het belastingpercentage met de helft te verminderen en te brengen op 10 en in te trekken de bepaling inzake het verbod om personen beneden den leeftijd van 16 jaar toe te laten, m.a.w. te dezer stede zich aan de Rijkskeuring te houden.

Bij de a.s. begrootingsbehandeling zal dit adres ter sprake komen en heeft de Raad een beslissing te nemen.

Wenscht de meerderheid het bioscoopbedrijf te nekken, welnu laat zij dan desnoods daaraan nog zwaardere eischen stellen, stelt zij zich evenwel op het o.i. eenig juiste standpunt, dat ook de bioscoop reden van bestaan heeft, omdat zij van groot nut kan zijn. welnu, laat zij dan zoodanig besluit nemen, dat aan het bioscoopbedrijf, door de het thans te sterk knellende banden losser te maken, het voortbestaan mogelijk wordt gemaakt.

Wij geven aan het laatste de voorkeur.

Het „Utrechtsch Nieuwsblad" bevat het volgende artikel:

„In het Zuiden des lands heeft het bioscoopbedrijf slag moeten leveren tegen regeerders, die het bedrijf door uitzonderlijke keuringsmaatregelen zóó bemoeilijkten, dat eenig voordeel met en in dit bedrijf niet meer te behalen viel.

In onze stad strijdt het bioscoopbedrijf een stillen strijd tegen den gemeentelijken fiscus, die mede in de cassa zit, wanneer de theaters des avonds openen.

Deze strijd leidde nog niet tot uitbarstingen, doch voorposten-gevechten werden er al wel geleverd. Vertegenwoordigers spraken met leden van raadsfracties en al sterker gaat klinken het ontevreden gemompel der plaatselijke bioscoop-exploitanten over de sommen gelds, welke ze als vermakelijkheidsbelasting naar den ontvanger moeten brengen, om dan met de wetenschap zèlf niets of althans heel weinig

verdiend te hebben, weer huiswaarts te keeren.

Gemeente-financiën trekt zich van de veelal zure gezichten niets aan. Er werd nu eenmaal bepaald, dat een vermakelijkheidsbelasting geheven zou worden, waarbij werd aangenomen, dat het publiek die belasting betalen zou. Men rekende aldus: — Wanneer voor een stalles-plaats een gulden wordt betaald, dan zijn er van dien gulden tachtig cents voor den bioscoophouder en twintig cents voor de gemeente. De bioscoophouder zou anders toch maar tachtig cents gekregen hebben en moet dus, calculeerend, op tachting cents per stalles-plaats rekenen. Het publiek betaalt echter een gulden en betaalt dus tevens de twintig cents belasting, die de gemeente door het cassa-loket naar zich toehaalt.

Kortweg gezegd, de Gemeente krijgt twintig procent van de recette, welk recette-gedeelte dan door het publiek wordt betaald.

In theorie mag dit juist lijken, in de practijk komt men met deze berekening tot andere beschouwingen.

De vraag, welke overwegingen golden, toen men tot een heffing van twintig procent besloot, kan hier buiten bespreking blijven, een feit is het, dat andere vermakelijkheden als circusvoorstellingen, revue-, cabaret-, variété- en schouwburgvoorstellingen slechts een afdracht van vijftien procent der recette noodzakelijk maken, terwijl degenen, die een concert geven, maar tien procent behoeven af te staan.

De fiscus maakte voor het bioscoopbedrijf dus wel een zeer bijzondere uitzondering, vermoedelijk in de veronderstelling verkeerend, dat ieder bioscoop-theater-directeur aan het hoofd van een soort goudmijn staat.

Dat dit bedrijf echter in waarheid minder winstgevend is, dankt het onder meer aan de bijzondere en beperkende bepalingen, waaronder het te draaien heeft. Slechts terloops te noemen zijn de kostbare voorschriften ten behoeve der brandveiligheid en de nog ingrijpender bepaling, dat een Utrechtsch sterveling eerst zijn zestienden verjaardag moet gevierd hebben, wil hij tot een bioscoop worden toegelaten.

Deze bepaling beperkte de programma-keus en houdt het zoogenaamde „familie-bezoek" tegen, zoodat de bioscopen het moeten hebben van de mondigen, die zich nog niet het hoofd hebben te breken met de oplossng van moeilijkheden, welke het „uitgaan-en-familie" kunnen opleveren.

Het bioscoopbedrijf kwam van lieverlede te staan voor een exploitatie, welke zich kenmerkte en nog steeds kenmerkt, door minder bezoek, dus minder ontvangsten, tegenover meer kosten voor technische installatie.

De fiscus echter hield zich getrouwelijk aan de heffng van twintg procent, zoodat het meermalen voorkomt, dat de bioscoop-exploitant, die bijvoorbeeld een duizend gulden verlies boekt, toch nog tweehonderd gulden naar den ontvanger kan gaan brengen, zoodat hij per slot van zaken achthonderd gulden overhoudt om zijn tweeduizend gulden kosten te dekken.

Nu kan de fiscus redeneeren, dat die tweehonderd gulden toch al als niet ontvangen moesten worden beschouwd, doch in de practijk maakt het toch een ietwat eigenaardig en zeker ontmoedigend effect, wanneer men van een recette van duizend gulden, waarmede men een kosten van tweeduizend gulden nog lang niet dekt, ook nog tweehonderd gulden moet af nemen om aan den belastingplicht te voldoen. Men mag daarbij tot de conclusie komen, dat men een programma draaide, dat duizend gulden verlies opleverde, doch dat der Gemeente dan toch nog in ieder geval tweehonderd gulden winst opleverde.

In theorie betablde het publiek, in practijk ziet de bioscoophouder zijn portefeuille nog dunner worden, dan ze al was.

Met deze fictieve cijfers nog even door-redeneerend, kan worden opgemerkt, dat zoo de recette tweeduizend gulden bedraagt en dus de kosten net zijn gedekt, dan nog strijkt de fiscus vierhonderd gulden op, zoodat de bioscoop-exploitant uiteindelijk toch nog met een nadeelig saldo van vierhonderd gulden in de cassa achterblijft. In theorie betaalde alweer het publiek, doch in de practijk helpt de fiscus den exploitant aan een tekort. En zou de exploitant nu ter dekking van die vierhonderd gulden de rangprijzen verhoogen, dan neemt het bezoek weer af en verplaatst zich het publiek naar de lagere rangen. De exploitant gaat dus eerst wat voor zich zelf verdienen, wanneer hij aan ontvangsten binnen heeft het bedrag zijner kosten, die week aan week hetzelfde bedrag vergen, plus het bedrag aan belasting, en dat, zoo hoort men in kringen van exploitanten opmerken, is van een zakenman toch wel iets te veel gevergd.

Zou de Gemeente twintig procent van de winst vragen, men zou er zich wellicht nog mee kunnen vereenigen, doch niet vereenigen kan men zich met de vijf procent, welke de fiscus het bioscoopbedrijf meer doet betalen dan elk ander amusementsbedrijf. De exploitant ziet daarin een onbillijkheid, welke hem den druk dezer, dan zoo genaamd door het publiek betaalde belasting, nog erger doet gevoelen.

In het Zuiden bond het bedrijf een strijd aan. In onze stad toonde het tot dusverre lankmoedigheid, doch legt men in het kamp der exploitanten het oor te luisteren, dan verraadt een toenemend gemurmel de mogelijkheid van een strijdgedruisch, waarin het tusschen fiscus en bioscoopbedrijf tot een ander vergelijk zal moeten komen.

Men ziet dat er een kentering is wat de opvatting, dat de bioscoop een goudwinning is, betreft.

Opening Passage-Theater.

Vrijdag j.l. is het nieuwe Passage Theater in Den Haag in gebruik genomen. De „Hagineezen" om met Louis Davids te spreken, hadden met veel belangstelling deze gebeurtenis tegemoet gezien en nadat 's middags de Haagsche burgemeester den derden arm van de Passage, waarin de ingang van het nieuwe Passage Theater gelegen is, had geopend, werd 's avonds het theater ingewijd met een gedeeltelijk voor genoodigden toegankelijke voorstelling. Als steeds stond er in de hal een schat van bloemen, was er weer op deze wijze door velen uit de branche en door tal van personen, die op andere wijze tot den vriendenkring van den directeur der Passage mochten worden gerekend, blijk gegeven van belangstelling met dezen voor den heer Kinsbergen zoo heugelijken dag. Het was zelfs moeilijk om zonder al die bloemstukken te beschadigen een weg te vinden naar de theaterzaal, maar ten slotte slaagden toch de bezoekers er in hun plaatsen te bereiken. Dat er ter gelegenheid van deze opening geen fauteuil of klapstoel onbezet was gebleven is te begrijpen.

Het orkest onder Chris van Dinteren deed zich voor de voorstelling onafgebroken hooren, want men weet dat in een nieuw theater waar de bezoekers nog niet thuis zijn en dat ook voor het personeel nog geen overbekend terrein is, het niet zoo gemakkelijk is voor allen gezeten zijn.

Wij hebben in ons blad reeds een paar maal iets verteld omtrent dezen nieuwen Haagschen bioscooptempel en daarbij ook hoe het nieuwe gebouw zou worden ingericht. Bij het binnentreden trok direct de frissche schildering van de zaal de aandacht. Uit den aard der zaak kon men hier niet veel diepte verkrijgen, maar door het aanbrengen van twee balcons werd er toch een theater geschapen, dat ruim duizend plaatsen bevat. Hiervan zijn er in de zaal beneden en de acht zich daar bevinden-

loges iets minder dan de helft der zitplaatsen aangebracht. Op het eerste balcon zijn vooraan vijf rijen klapstoelen, waarachter een zeer ruim wandelpad en achter deze open ruimte vindt men een rij ruime loges. Het tweede balcon, dieper dan het eerste, bevat alleen rijen klapstoelen. Dat men op de bovenste rij een aardig eindje boven den beganen grond zit laat zich denken.

De inrichting van het theater is overigens zoo practisch mogelijk gemaakt. Beneden in de hal vindt men de garderobes voor de zaal met de benedenloges en in de entre-sol, tusschen zaal en eerste balcon, is een allergezelligst promenoir geschapen met aan weerszijden een hal met garderobe. In het voorste deel, onmiddellijk grenzend aan den hiervoor genoemden derden arm, boven den ingang, bevindt zich de foyer, een keurig ingerichte gelegenheid om tijdens de pauze iets te gebruiken.

De eerste avond was voor den heer Kinsbergen vooral een succes door den aard van zijn bezoekers; onder de aanwezigen merkten we den burgemeester van Den Haag op en tevens vele wethouders, raadsleden en diverse autoriteiten. De bioscoopbranche was sterk vertegenwoordigd. Niet alleen waren er tal van Haagsche collega's van den heer Kinsbergen, maar tevens hadden Bondsvoorzitter en Bondsadministrateur namens den N.B.B. gebruik gemaakt van de uitnoodiging om tegenwoordig te zijn bij deze feestelijke opening. Van Rotterdam was het afdeelingsbestuur overgekomen benevens nog eenige andere exploitanten en we zagen ook tal van vooraanstaande personen uit de filmverhuur. Dat het bestuur van de Passage-Maatschappij in zijn geheel aanwezig was ligt voor de hand, gezien de waardeering die er in dit college is voor den heer Kinsbergen.

Het programma bevatte voor de pauze een natuuropname „Lente aan den Rijn", een film, die ons de schoonheid van dit deel van Duitschland schitterend doet zien.

De belangstelling van het publiek was voor een niet onaanzienlijk deel weggelegd voor de twee volgende nummers van het programma, namelijk de demonstratie van de Loetafoon-installatie, de sprekende en zingende film. Het eerste nummer, Gus Edwards' cabaret-revue, een Metro-Goldwyn-Mayer's zang- en dansproductie in kleuren, toonde nog even de onwennigheid van het technisch personeel met het nieuwe apparaat, maar dit kwam bij het volgende nummer, namelijk Guy Robertson in de Vitaphone-éénacter „High Waters", alleszins tot zijn recht. Hierbij kon men de duidelijkheid van de Loetafoon goed opmerken. We gelooven, dat dit apparaat stellig een attractie voor het nieuwe Passage-theater zal zijn. Het hoofdnummer van den avond was de film „Figaro", een der groote producties van de Franco-film, waarover elders in dit blad meer wordt meegedeeld. Na het eerste deel van de hoofdfilm trad de pauze in en van deze gelegenheid maakte de heer Kinsbergen gebruik om zich tot de aanwezigen te richten. Het was wel jammer, dat het eenigen tijd duurde alvorens hij, nadat het scherm was gesloten, naar voren trad om zijn speech te houden, want daardoor hadden velen de zaal verlaten en droegen ze dus geen kennis van wat zich tijdens de pauze afspeelde. De heer Kinsbergen heeft zooals gebruikelijk zijn dank gebracht aan allen, die er het hunne toe hadden bijgedragen om den bouw van het Passage Theater mogelijk te maken en om dezen bouw uit te voeren. Uit den aard der zaak zijn deze namen voor de Hagenaars meer bekend dan voor onze exploitanten, verspreid over het geheele land. De heer Kinsbergen uitte ook zijn waardeering jegens hen, die door hun tegenwoordigheid blijk gaven van hun belangstelling, maar één moment uit zijn rede willen we hier nog even naar voren brengen, namelijk de hulde, die hij bracht aan zijn overleden medewerker, den heer Marius Spree. Dat hij de aanwezigen verzocht ter nagedachtenis aan wijlen den heer Spree zich van hun zitplaatsen te verheffen, was een der mooiste oogenblikken van dezen avond, omdat hier de hulde van den heer Kinsbergen op zoo treffende wijze door allen werd onderstreept. De heer Kinsbergen verzuimde ook niet nog zijn dank te brengen voor de krachtige medewerking aan mevrouw Spree-te Mijtelaar en den heer Jo Spree.

Na hem trad de heer André de Jong naar voren, die eerst den heer Kinsbergen huldigde in zijn kwaliteit van voorzitter van de afdeeling Rotterdam van den N.B.B. en daarna namens de firma Tuschinski, een hulde die vergezeld ging van bloemstukken en die ten slotte als ceremoniemeester optrad door eerst den Bondsvoorzitter als spreker te introduceeren en vervolgens den directeur van de Franco-film uit Parijs en den architect, den heer Duynstee. De heer de Jong liet daarop nog een aantal bloemstukken aandragen onder opsomming van de namen der gevers, maar hiermee moest hij eindigen omdat er meer bloemen waren dan het tooneel kon bevatten.

In zijn speech bracht de heer Hamburger hulde aan den heer Kinsbergen voor wat hij had gewrocht, wees hij op de beteekenis dat Den Haag weer zoo'n groot theater rijker was geworden en releveerde hij de onmisbaarheid van het bioscoopbedrijf, dat een kracht van niet geringe beteekenis in ons land is geworden.

Chris van Dinteren werd gehuldigd met bloemen en op zijn beurt heeft deze hartelijke woorden gesproken tot z'n directeur.

Voor den heer Kinsbergen is deze openingsavond een gebeurtenis geworden, die hij stellig zijn heele leven niet zal vergeten!

Op bezoek bij de directie van het Apollo-Theater.

Wij hebben in ons vorig nummer reeds met een enkel woord meegedeeld, dat het Haagsche Apollo-theater in de week aanvangende 8 November zijn twintigjarig bestaan zal herdenken. Theaters, die de twee kruisjes hebben bereikt, tellen we in ons land nog zeer weinige en daarom vonden we het wel eens aardig een oogenblikje te gaan babbelen met de directie van dit theater om ons even iets te vertellen uit de geschiedenis van dit, voor zoover we ons herinneren, oudste Haagsche bioscoop-theater. Wanneer het twintigjarig bestaan van de Apollo wordt gevierd, dan is dit eigenlijk het jubileum van dit theater in zijn tegenwoordigen toestand, want feitelijk is de Apollo reeds in 1907 geopend. We geven hierbij een foto die in het bezit was van den heer Viskoper en waarop men de oude Apollo nog kan aanschouwen. Wanneer men deze foto bekijkt zal men alweer opmerken, dat er eigenlijk niets nieuws onder de zon is, want op de reclame voor het theater kan men lezen: Nieuwe levende sprekende beelden. Voor 1908 reeds bracht dus de Apollo „talkies", al waren deze dan ook allesbehalve synchroon; tegelijk met het beeld draaide een gramafoon doch de omstandigheid, dat er nog geen versterkers bestonden, heeft al spoedig gemaakt dat men naar vervolmaking niet streefde.

De heer Viskoper vertelde ons dan dat zooals de zaak thans is, deze twintigjaar bestaat, een feit, dat door een gedenksteen in het theater in herinnering wordt gehouden. Wel is er naderhand verbouwd, werd er bijvoorbeeld in 1916 een balcon aangebracht, maar het was toch de Apollo, die we nu kennen, die in 1909 geopend werd. De weduwe Wolff was de eerste exploitante. Ze dreef het theater tot 1913 toen het werd aangekocht door den heer Saks. Deze overleed in 1915 en

APOLLO
THEATER
IN DE
SPUISTRAAT 19
DEN HAAG
IN
1907

zijn aandeel werd overgenomen door mevrouw Saks. Het andere aandeel was in mijn bezit, aldus de heer Viskoper, want direct toen de heer Saks de exploitatie overnam, had ik de helft van de aandeelen genomen, maar ik bleef achter de schermen, een toestand, die tot 1920 bleef toen mevrouw Saks uit de zaak ging. De laatste jaren zijn bij alle collega's welbekend en ik hoef dus eigenlijk niet te vertellen, dat de zaak in 1923 een N.V. en ik alleen eigenaar van het theater werd.

In den loop van 1929 met ingang van 1 Juni j.l. is er weer een wijziging gekomen, namelijk er is een nieuwe N.V. opgericht met het doel het in mijn bezit zijnde Apollo-Theater te exploiteeren. Deze exploitatie geschiedt onder leiding van E. Viskoper en F. van Goch.

Het Apollo-Theater heeft in de afgeloopen jaren altijd een beteekenende rol gespeeld. Het bracht indertijd al die groote Nordisk-films, die nu nog met eere worden genoemd, het bracht de groote Ufa-werken, waarvan in later jaren meerdere reprises zijn gegeven, zooals „Anne Boleyn", „Madame Dubarry" en „Sumurun". Altijd hebben wij er naar gestreefd om in de Apollo het eerst met iets nieuws te komen. Zoo brachten wij het eerst de gekleurde Prisma-films, wij kwamen met de eerste installatie voor een sprekende film en wij zullen ook de eerste Duitsch-sprekende film brengen.

Onder onze bezoekers hebben wij de eersten in den lande mogen tellen.

En nog zullen we verder gaan; want wij zullen er nog eens toe besluiten om het grootste theater te bouwen, een bioscoop met twee duizend zitplaatsen, waarvoor de grond in ons bezit is.

Zoover was de heer Viskoper met z'n mededeelingen gevorderd, toen we door dit laatste belangwekkende nieuws nog eens hrinnerd werden aan de oude Apollo.

Hoeveel plaatsen bevatte de eerste Apollo? luidde onze vraag.

De eerste Apollo, aldus de heer Viskoper, had 150 zitplaatsen. Ze was niet grooter dan onze tegenwoordige corridors. Een heele sprong werd gemaakt met den bouw van het nieuwe theater, waarbij het aantal plaatsen werd opgevoerd tot 490 en in 1916 werd dit door het aanbrengen van het balcon 800. Maar nu hebben we ongeveer 1100 vierkante meter grond, benoodigd voor de verdere plannen.

Men ziet 't: de directie van de Apollo zit niet stil en we zijn er van overtuigd dat het theater in de Haagsche bioscoopwereld steeds een rol zal blijven spelen.

ONS EIGEN LAND.

BELANGRIJK VOOR DE FILMVERHUURDERS.

De voorzitter van de Centrale Filmkeuring Commissie vestigt de aandacht van belanghebbenden er op dat overeenkomstig het voorschrift in het Bioscoopbesluit de titels in de films en de titels op de lijsten doorloopend genummerd moeten zijn. Indien zulks niet geschiedt, kunnen de titellijsten niet worden goedgekeurd en kan dientengevolge geen keuringskaart worden uitgereikt.

De belanghebbenden zullen dus goed doen hiermee rekening te houden.

De bioscoopvertooningen in het Zuiden.

In den foyer van het Rembrandttheater te Eindhoven had de vorige week een vergadering plaats van bioscoopexploitanten in het zuiden des lands, welke vergadering was uitgeschreven door de Katholieke Filmcentrale om aan deze exploitanten te verzoeken zich vrijwillig te stellen onder het bijzondere toezicht der Katholieke Filmcentrale, overeenkomstig de artikelen 20 en 21 der Bioscoopwet.

De vergadering stond onder leiding van het bestuur der Katholieke Filmcentrale, waarvan aanwezig waren pater Welter O.P., mr. Dunselman, A. H. Boekraad. Van het bestuur van den Ned. Bioscoopbond waren aanwezig de heeren D. Hamburger, voorzitter, A. de Hoop, secretaris en Peters, bestuurslid en namens de Bedrijfsafdeeling Filmverhuurders de heer Strengholt.

Na een kort inleidingswoord van den vice-voorzitter der Katholieke Filmcentrale, pater Welter, waarin hij bedankte voor het vertrouwen, gesteld in de Katholieke Filmcentrale, waardoor de oplossing van het bioscoopconflict door bemiddeling van deze stichting mogelijk geworden was, verklaarde de heer Hamburger, dat de Bioscoopbond en de exploitanten van het zuiden met vertrouwen den nieuwen toestand ingaan.

Na een korte gedachtenwisseling teekenden alle aanwezige bioscoopexploitanten de verklaring, dat zij zich vrijwillig stelden onder bijzonder toezicht der K. F. C.

In zijn slotwoord sprak pater Welter zijn vreugde uit over dit resultaat en voegde er aan toe, dat de K. F. C. niet in hoofdzaak wilde zijn een toeziende voogd voor hen, die zich onder haar geplaatst hebben, maar tevens een vriend en raadsman.

Het secretariaat der Limburgsche Liga schrijft nu aan de per het volgende, niet getuigende van vertrouwen in de Katholieke Filmcentrale, waarvan men toch stellig een alle katholieken voldoende keuring mag verwachten:

In de laatste vergadering van vertrouwensmannen der Limburgsche Liga kregen we mededeeling van de oplossing van 't bioscoopconflict, waarover we ons van harte verheugen, ook over het feit, dat de R. K. Filmcentrale als keuslichaam zal optreden. Nu is de vertegenwoordiging van het zuiden in de Filmcentrale weer niet zooals het zijn moet. Speciaal nu de Filmcentrale geroepen wordt om uit te maken wat voor het zuiden en voor het zuiden alléén dienstig is, lijkt het ons een gerechte eisch, dat ook het zuiden over zijn keuring medezeggingschap krijgt. Anders is 't te vreezen, dat er conflicten ontstaan, wat èn voor 't zuiden èn voor de Filmcentrale niet goed is. 't Is de tijd van overwegen waard.

Jubileum W. B. Theater.

De heer Karl Weisbard verzocht ons mee te deelen, dat hij ter gelegenheid van het aanstaande jubileum van het Rotterdamsche W. B. Theater geen speciale uitnoodingen rondzendt, maar dat 't hem aangenaam zal zijn z'n collega's en de filmverhuurders op dien avond in z'n theater aanwezig te zien. Ieder exploitant en verhuurder is Vrijdag 15 November in het W. B. Theater welkom, maar gaarne had hij van te voren hiervan mededeeling ter reserveering van plaatsen en om de billetten aan de belangstellenden te kunnen toezenden.

Jubilea de Wit en Timmermans.

De heer Loet C. Barnstijn had reeds in een advertentie mededeeling gedaan van het feit, dat twee2zijner employé's, de h.h. G. de Wit en D. Timmermans den tweeden November j.l. hun twaalf en een half-jarig jubileum in zijn dienst zouden vieren. Hij deed dit niet om te vertellen, dat er gejubileerd werd, maar om zijn clientèle te laten weten, dat zijn kantoren dien dag zouden zijn gesloten. Men kon hieruit reeds opmerken welk een groote waardeering de heer L. C. B. voor deze beide jubilarissen had want het is nog niet zoo'n kleinigheid in ons bedrijf de kantoren van een filmverhuurder een gewonen werkdag te sluiten.

Maar geheel gesloten bleven de bureaux niet, ze werden nog een paar uur opengesteld, nu eens niet om er films te verhuren, maar om er twee employé's der firma te complimenteeren. 's Morgens ongeveer elf uur werden de jubilarissen met een auto van huis gehaald en in de feestelijk versierde showroom ontvangen door den heer en mevrouw Loet C. Barnstijn met familie en het geheele personeel van het perceel Hoefkade 9.

De heer Loet C. B. richtte zich in de volgende bewoordingen tot de beide jubilarissen:

„Het is de laatste jaren meer en meer de gewoonte geworden dat bij een gelegenheid van eenig belang de machine wordt stopgezet. En zoo ook met ons. Ik heb hier twee menschen van wie het 12½ jaar geleden is dat zij bij mij in dienst traden. Dat beteekent niet alleen 12½ jaar, doch dat beteekent iets meer: deze menschen hebben gedurende deze 12½ jaar hun plicht trouw en naar behooren vervuld en waren ten allen tijde bereid, wanneer de zaak dat vereischte, voor de zaak klaar te staan, hetzij vroeg of laat. Ik heb dezen dag dan ook niet onopgemerkt willen laten voorbijgaan en wil daarom in het bijzijn van het geheele personeel de twee menschen als zoodanig daarvoor hulde brengen. Ik heb hier voor mij twee gouden horloges. De Wit, kom hier, deze is voor jou, ik hoop dat je er veel pleizier van mag hebben, en wensch je van harte geluk. En voor jou, Dirk Timmermans, heb ik deze en hoop dat je er veel pleizier van mag hebben."

Nadat hij deze woorden had gesproken overhandigde hij den heeren de Wit en Timmermans de voor hen bestemde cadeaux.

Daarna bood mej. A. Wildenburg met een kort woord namens het geheele personeel aan ieder der jubilarissen een gouden ketting aan.

De heer Viskoper, inmiddels gearriveerd, sprak de jubilarissen toe met een hartelijke felicitatie en eindigde zijn toespraak met het overhandigen van een enveloppe met inhoud voor elk der jubilarissen.

Nog vele cadeaux en telegrammen werden aangebracht, sigaren en sigaretten in overvloed. De heeren exploitanten zijn hierbij niet achtergebleven.

Na het officieele gedeelte was er een gezellig samenzijn; dit zeer geanimeerde feest was geheel gearrangeerd door mevrouw Loet C. Barnstijn, waarvoor haar zeker een woord van lof toekomt. Tot laat in den namiddag bleven allen bijeen.

„Jeanne d'Arc" goedgekeurd.

De film „Jeanne d'Arc", die aanvankelijk afgekeurd was, is bij herkeuring goedgekeurd boven veertien jaar.

Naar aanleiding hiervan schreef het „Alg. Hbld.":

„Wie tot de uitverkorenen behoort, die van tijd tot tijd eens een ongekeurde film mochten aanschouwen, kan weten, dat de beste uitingen der filmkunst tot nu toe zelden onder de oogen van onze centrale keurders kwamen, omdat de meeste van deze films voorloopig nog geen kans hadden op vertooning in de bioscopen. Nu echter dezer dagen te Amsterdam een avantgarde theater zal worden geopend, dringt de vraag: Hoe zal de centrale keuringscommissie dergelijk werk bejegenen?

De precedenten wekten weinig vertrouwen. Dat eenige der beste Russische films werden verboden, terwijl ander Russisch werk, van geringere kunstwaarde en vaak veel tendentieuzer, genade vond bij de commissie, was niet zeer bemoedigend.

Reden tot ernstige ongerustheid over het oordeel der keurders, gaf dezer dagen de (toen nog vertrouwelijke) mededeeling, dat ook de Fransche film „Jeanne d'Arc" van Carl Th. Dreyer, het meesterlijke werk waarover wij onlangs uitvoerig hebben geschreven, en dat bestemd was voor de opening van het Amsterdamsche avantgarde theater, door de subcommissie was verboden.

Thans vernemen wij, dat „Jeanne d'Arc" bij herkeuring door de voltallige commissie is toegelaten voor toeschouwers boven den 14-jarigen leeftijd. Wij willen in deze beslissing het bewijs zien, dat de keuringscommissie begint te begrijpen, dat het niet aangaat, allerlei waardelooze trivialiteiten toe te laten, en daarentegen groot, ernstig werk te verbieden."

De kegelclub verjaart!

2 December a.s. zal het tweejarig bestaan worden gevierd van de Amsterdamsche Film-Kegelaars, kortweg genoemd de A. F. K.

Deze verjaardag zal niet onopgemerkt voorbijgaan, want in het clublokaal Eik en Linde aan de Plantage Middenlaan zullen ter gelegenheid daarvan onderlinge wedstrijden worden gehouden, waarvoor de Neth. Fox Film Corp. en Paramount reeds prijzen beschikbaar hebben gesteld.

De kegelende Amsterdamsche filmmenschen zijn joviale typen en niets is hun liever dan zooveel mogelijk personen uit de branche in hun midden te zien. Kegelliefhebbers onder de exploitanten en verhuurders, zoowel van buiten als in Amsterdam zullen ze gaarne ten allen tijde in hun clublokaal ontvangen.

Willy Mullens' Indië-films.

Deze week zijn de door Willy Mullens in Indië vervaardigde films in circulatie gegaan met een vertooning van de drie eerste deelen van dit cultuurmonument in het Centraal Theater te 's-Gravenhage, waar thans wekelijks de volgende deelen achtereenvolgens op het witte doek zullen verschijnen.

Hoewel we indertijd reeds een paar maal over den arbeid van Mullens in Indië hebben geschreven, onder anderen nadat hij op een avond gedurende eenige uren achtereen eenige duizenden meters aan onze oogen en die van een zestal onzer collega's had laten voorbijgaan in een vertooning in zijn woning aan de Joan Maetsuyckerstraat, willen we thans, nu de N.V. Odeon voor de N.V. Haghe-film dit werk in circulatie brengt, nog eens iets over deze Indië-film meedeelen.

Men weet, dat Willy Mullens, zoodra hij voor de opdracht wordt gesteld een documentaire film te vervaardigen, zich altijd de grootst mogelijk moeite getroost om van dat werk iets te maken dat voor elkeen een groote bekoring heeft. Mullens, die het bioscooppubliek zoo door en door kent, weet dat zijn werk door ieder moet worden gezien en

door ieder begrepen. Dat hij met zijn Indië-werk weer volkomen geslaagd is. hebben we kunnen constateeren bij het zien van de film en we hebben het tevens vernomen uit den mond van den heer E. C. Barnstijn, die ons vertelde, dat er de geheele week een groote belangstelling was geweest voor de drie deelen van de Indië-cyclus, die thans op zijn programma in het Centraal Theater hebben gestaan.

Het is ongetwijfeld een verblijdend verschijnsel dat documentair filmwerk in onze bioscooptheaters meer de belangstelling opwekt.

Als eerste deelen van meergenoemde film vermeldde het programma van de afgeloopen week: Het Leven van allen Dag, Soerabaja, Indië's grootste handelstad met een prauwen revue en stierenrennen op Madoera en De Lijkverbranding op Bali.

Het eerste deel laat ons het leven in de dessa zien en de vele kleine trekjes hierin geven een volkomen juist beeld van het leven der inlanders, doen dit voor ons Westerlingen in elk opzicht leven. Het is te begrijpen, dat vooral voor hen, die in Indië zijn geweest deze film een buitengewone bekoring heeft, omdat die hen terug doet denken aan plaatsen, waar ze dikwijls zulke belangrijke jaren van hun leven hebben gesleten.

De film van Soerabaja toont ons de importantie van deze handelsstad, laat ons zien een verkeer zoo druk als wij dat niet aanwezig zouden achten in een onzer kolonie-steden.

De lijkverbranding op Bali is uit documentair oogpunt bezien een werk van het grootste belang en wanneer misschien te eeniger tijd deze grootsche ceremonie tot het verleden zal gaan behooren, zal men gaan begrijpen van hoe ongelooflijk veel nut de cinematografie is.

Dit alles heeft Willy Mullens met zijn geoefend oog van opname-operateur, zijn zin voor het schoone, zijn verlangen om Indië nader te brengen tot ons Nederlanders, vastgelegd. Toevallig zijn deze drie deelen door ons indertijd reeds besproken, ook deze films behoorden tot de collectie, die wij indertijd mochten aanschouwen, waarover wij toen zooveel goeds hebben kunnen vertellen, een meening ook gegrond op de gesprekken, die wij voerden met onze daarbij tegenwoordige collega's, die allen mochten worden gerangschikt onder de koloniale medewerkers van onze dagbladpers, wier opinie dus wel gewicht in de schaal legde.

Waar de belangstelling voor deze drie deelen, voortreffelijke staaltjes van wetenschappelijke cinematografie, zoo groot was, twijfelen we niet of ook in de volgende weken, wanneer meerdere deelen van Mullen's Indië-werk zullen volgen, zal het bezoek aan het Centraal Theater groot blijven.

„Figaro".

Als hoofdfilm liep ter gelegenheid van de opening van het Passage-Theater de Franco-film „Figaro", een der grootste filmwerken in den laatsten tijd in Frankrijk vervaardigd.

Deze film is gemaakt onder regie van Gaston Ravel, die hierbij geassisteerd werd door Tony Likain.

Voor hen, die den inhoud van Beaumarchais' trilogie niet kennen, laten we hier deze volgen.

Figaro, een vroolijke baas, is barbier en apotheker in Sevilla. Eén van zijn beste klanten is Doctor Bartholo, een boosaardige en hebzuchtige oude heer, die er alles op zet met zijn nicht en pupil, Rosine, te trouwen, wier fortuin hij er grootendeels doorgebracht heeft. De gedachte aan dit huwelijk brengt Figaro buiten zichzelven. Hij neemt het besluit om Graaf Almaviva, die reeds lang op Rosine verliefd is, in het huis binnen te smokkelen. Hij brengt het met zijn slimheid zelfs zoover, dat Rosine met den graaf trouwt, bijna onder de oogen van Doctor Bartholo, die zich wel in het onvermijdelijke moet schikken, wil hij niet in handen van het gerecht komen.

Graaf Almaviva brengt zijn jonge vrouw naar het kasteel Aguas-Frescas, waar Figaro als slotbewaarder over hun welzijn waakt. De graaf neemt het, evenals de meeste edellieden van zijn tijd, niet zoo nauw met de echtelijke trouw. Hij verwaarloost de lieve Rosine en leidt een losbandig leven.

Figaro is intusschen verliefd geworden op Suzanne, de eerste hofdame van de gravin. Hij stelt zijn verloofde aan den graaf voor en vraagt hem vergunning, om met haar te trouwen. Deze verbindt echter aan zijn toestemming een voorwaarde, waarop Suzanne niet kan ingaan. Ten einde raad bekent zij het voorstel van den graaf aan zijn vrouw en aan Figaro, die samen besluiten den lichtzinnigen graaf eens een lesje te geven. Er wordt besloten, dat Chérubin, een page van de gravin, als bruid verkleed, de plaats van Suzanne zal innemen. De dag van het huwelijk breekt aan. De gravin is juist bezig Chérubin te verkleeden, als er aan de deur van haar boudoir wordt geklopt. De graaf zelf is het, die haar komt bezoeken. In allerijl verbergt Chérubin zich in de kleedkamer, doch de graaf merkt wel, dat er buiten hem nog iemand in de kamer is. Vol jaloezie en woede snelt hij heen om een breekijzer te halen, teneinde de deur van de kleedkamer te forceeren. In dien tijd stelt Chérubin zijn leven in de waagschaal door uit het raam te springen en als de graaf eindelijk de kleedkamer binnenkomt, vindt hij Suzanna, die handig Chérubin's plaats heeft ingenomen. De graaf is, tegen zijn zin, wel genoodzaakt om vergeving te vragen voor zijn verdenking.

Jaren gaan voorbij. De graaf is door den koning tot een hooge positie in Mexico benoemd, en is verplicht zijn vrouw in het vaderland achter te laten. Op zekeren avond komt plotseling Chérubin door het raam de kamer van de gravin binnen. Hij vertelt haar, dat hij gevraagd heeft op een gevaarlijke expeditie uitgezonden te worden en dat hij den volgenden dag vertrekt. Hij kan niet van haar weggaan zonder afscheid te nemen. Hij werpt zich aan haar voeten en bekent haar zijn liefde. De gravin wil hem wegzenden, doch eindelijk bezwijkt zij voor de oprechte liefde van dezen jongeman, die uit vrees voor zijn liefde bereid is zijn leven te offeren.

Chérubin heeft zich in het leger zeer onderscheiden. Op zekeren dag ontvangt hij een brief van de gravin, waarin zij hem mededeelt, dat zij het leven heeft geschonken aan een zoontje. Door berouw gepijnigd verzocht zij hem haar nooit te zullen weerzien. In wanhoop stort Chérubin zich in het grootste gevaar tot eindelijk de doodelijke kogel hem vindt. Op zijn sterfbed schrijft hij een afscheidsbrief aan Rosine, dien hij ter bezorging aan een bevriend officier toevertrouwt. Deze Begear is een schurk, die den afscheidsbrief van Chérubin benutten wil als een middel tot afpersing. Maar Figaro waakt! Figaro ontdekt alles! Figaro maakt, dat rust en vrede weerkeeren op het slot van Aguas-Frescas, want Figaro is trouw en gehecht aan zijn meesteresse, de gravin Almaviva.

Deze film, die de aandacht trekt door de fraaie aankleeding en door het goede spel, werd op voortreffelijke wijze begeleid door het orkest onder leiding van Chris van Dinteren.

Arlette Marchal vertolkt de hoofdrol van Rosine, die zich op bevallige wijze in de fraaie salons en in de magnifieke tuinen beweegt. De natuurbeelden in deze film zijn trouwens van buitengewone bekoring.

De titelrol was in handen van E. van Duren, die de oolijke, handige en getrouwe barbier op aannemelijke wijze speelt, goed gesecondeerd door Marie Bell als zijn vrouwtje, tevens kamenier van Rosine.

„Figaro" is een echt-Fransche film, die voor de liefhebbers van scheppingen van Franschen bodem een groote bekoring heeft.

Uit de Pers.

Ná het conflict.

In het roomsch-katholieke weekblad „De Nieuwe Eeuw" schrijft „Een Plattelandsraadslid" geregeld over „De Vroede Vaderen van ons Vaderland". In het blad van 31 October lezen we o.m. het volgende:

„In Tilburg zijn ze er maar wat goed afgekomen met het bioscoopconflict, want juist op het moment, dat men daar de kwestie zou gaan oplossen door uit te treden uit de Vereeniging van Zuidelijke Gemeenten voor Filmkeuring, werd het bioscoopconflict in de ministerieele conferentie opgelost. Daardoor is het Tilburgsche voorstel van de baan, want nu de keuring wordt opgedragen aan een orgaan, dat bestaat, onafhankelijk van de Vereeniging van Zuidelijke Gemeenten, is het duidelijk, dat deze vereeniging automatisch gaat verdwijnen. Geen uitgaven daarvoor zouden voor de gemeenten gerechtvaardigd zijn en geen college van Ged. Staten zou een begrooting accepteeren, waarop gelden worden gevoteerd aan een vereeniging, die geen doel voor haar bestaan meer heeft. Die kwestie lost dus zich zelf wel op en deze bloem onder de warme stralen van de koesterende zuiderzon zoo welig opgeschoten, is gauw geplukt. We zijn er van af. Maar het schijnt dat de burgemeester van Tilburg er nog zoo heel blij niet om is, dat het bioscoopconflict is opgelost en dat hij nog gaarne met zijn handen in de zakken een tijdje zou hebben voortgebokst, want van alle financieele en moreele nadeelen, waarover de verhalen gaan, zag hij maar niets. Alleen een pretje, dat gunde hij de menschen wel en daarom vond hij het per slot toch wel goed, dat de bioscoopstrijd maar eindigde. Anders leverde die strijd eigenlijk wel een aardig voordeel op. Immers de menschen hielden hun geld aan vermakelijkheidsbelasting, die f 32.000 bedroeg, in den zak. Nu is het bekend — en niet altijd onverdienstelijk is de manier waarop het geschiedt — dat de burgemeester van Tilburg wel eens gaarne zijn opponenten in den raad er tusschen neemt, maar deze wijze is toch wel een beetje infra dignitatem voor een zoo gevierd magistraat. Zij is dan ook niet ter navolging aanbevolen, zelfs niet, al neemt men aan, dat men zich in andere gemeenteraden evenveel kan veroorloven als in den Tilburgschen. De gemeente kan die f 32.000 best missen, zegt de burgemeester. Welnu zou men zeggen, schaft dan de vermakelijkheidsbelasting maar af. Maar ik denk, dat als puntje bij paaltje komt en men werkelijk over de afschaffing van de vermakelijkheidsbelasting kwam te praten, spoedig zou blijken, dat geheel dit gebaar niets anders is geweest dan het bekende „bonne mine à mauvais jeu". Een strop van f 32.000 is en blijft een strop, ook al troost men zich met de gedachte, dat men het geld wel kan missen. Maar de kwestie is aan den kant en de bioscopen draaien weer en de verplichte nakeuring is van de baan. (Het wordt een vrijwillige). En de gemeenteraden kunnen de handen in den schoot vouwen en moeten dit hebben geleerd, dat zij er nooit meer toe overgaan, verordeningen vast te stellen, waarin verplichte nakeuring buiten plaatselijk verband wordt voorgeschreven of er uit gelezen kan worden".

Een film-expeditie in den Gran Chaco omgekomen?

Uit Berlijn wordt d.d. 4 Nov. gemeld:

Naar een Berlijnsch nieuwsagentschap uit La Paz verneemt is de Indianen-expeditie van den bekenden Zuid-Amerika explorator dr. A. W. Ado Bässler, die midden Mei vertrok en tegen einde November weer naar Europa zou terugkeeren, volgens de laatste berichten verdwenen.

Nadat genoemde ontdekkingsreiziger door Peru en Bolivia was getrokken, is hij een paar weken geleden bij Quiaca, de grens tusschen Bolivia en Argentinië gepasseerd en bevond zich met de Terra filmexpeditie op weg naar den Gran Chaco.

Sedert zijn zijn correspondenten zonder eenig bericht van hem. Reizigers, die van den Gran Chaco kwamen, melden, dat zij van inboorlingen gehoord hebben, dat een aantal Europeanen, onder wie zich ook lieden met zonderlinge apparaten bevonden, door Indianen overvallen en gevangen genomen zijn.

Aangezien dr. Bässler dit gebied moest passeeren, vreest men, dat hiermede de Duitsche expeditie is bedoeld.

Onlangs is ook de Fransche onderzoeker Miller in dit gebied verdwenen. Van hem en zijn expeditie is sedert geen teeken van leven meer ontvangen.

Ook verschillende monniken, die als zendelingen den Gran Chaco doorkruisten, moeten door de Indianen overvallen en met vergiftigde pijlen gedood zijn.

Aangezien in den Gran Chaco reeds verschillende expedities mislukt of omgekomen zijn, maakt men zich over het lot van dr. Bässler en zijn vrienden zeer ongerust. De wilde stammen in dit gebied hebben de laatste 10 jaren reeds verscheidene onderzoekers om het leven gebracht, o.a. den Franschen ontdekkingsreiziger Crevaux, ook de 2 Italiaansche ontdekkingsreizigers Ibareta en Boggiani, die op verschillende tijden een tocht naar den Gran Chaco ondernamen, zijn niet terug gekeerd.

Of zij door tropische ziekten of door de hand van Indianen om het leven zijn gekomen, is nooit vastgesteld kunnen worden.

Dr. Bässler, die op zijn 5e expeditiereis was, is zoowel te Lima als te La Paz met veel eer ontvangen en gehuldigd. Hij was voornemens, voor de Terra Film A. G. een groote Indianenfilm op te nemen, waarvan het eerste gedeelte reeds naar Europa verzonden is.

De geleerde, die uit een oude Leipziger patriciersfamilie stamt, is 40 jaar oud en was vroeger in den diplomatieken dienst. Na den oorlog heeft hij zich vooral aan de studie van volkenbondsvraagstukken gewijd.

„In het Westen niets nieuws".

Naar uit Hollywood gemeld wordt heeft Carl Laemmle Jr. eindelijk een beslissing genomen inzake het vertolken van de hoofdrol in de nieuwe film „In het Westen niets nieuws". Uitgekozen is een onbekend figurant, een Duitscher die volgens Laemmle geknipt zal zijn om de rol te spelen.

Charlie en de geluidfilm.

Charlie Shaplin zal bij zijn nieuwe filmwerk „Citylights" een voorwoord en een woordje achterna spreken, dat door de geluidfilm zal worden weergegeven. Hij heeft dus zijn afkeer voor de microfoon overwonnen, hoewel hij bij zijn besluit blijft slechts zwijgende films op het doek te brengen. Hij bepaalt zich echter tot nu toe alleen bij vooraf en achterna iets te zeggen, dat niet slechts als een concessie maar ook als een proef is te beschouwen. In elk geval maakt Charlie op deze wijze zijn entrée in de sprekende film.

„Die kleine Konditorei".

De geluidfilm-opnamen voor de nieuke Emelka-Schlager „In einer kleine Konditorei" zijn begonnen met scènes op het station en op den spoorweg in Groszhesselohe bij München. Behalve Marion Gerth, Valery Boothby en Jaque Catelain werken mede Ferdinand Martini, Hans Erich Pfleger en Richard Bisschof.

39

DE FILMKEURING.

Uitspraken van de Centrale Commissie voor de Filmkeuring in het tijdvak van 27 October tot en met 2 November 1929.

(In deze lijst worden opgenomen de hoofdfilms, de films van Nederlandschen oorsprong en de kleinere films, waaromtrent bijzondere mededeelingen door de commissie worden gedaan.)

Toegelaten films.

A = alle leeftijden; B = boven 14 jaar; C = boven 18 jaar.

I. NIEUWE PRODUCTIES.

Film No.	TITEL	A. Aanvrager. F. Fabrikaat.	Acten	Lengte in M.	Uitspraak	Coup.
8186	Het Lied van de Zuiderzee.	A. Metro Goldwyn F. Metro Goldwyn	9	2283	B	Geen
8204	Het Schildersmodel van Parijs.	A. Ufa F. Ufa	6	2463	C	1 à 11 M.
8228	Het Lijden en sterven van een Heilige.	A. E. Pelster F. S. G. F.	8	2171	Niet toegelaten	
8231	Bali, de Parel der kleine Soendalanden.	A. Ufa F. Kreutzberg	5	1667+A		Geen
8240	Het Revue Meisje.	A. Barnstijn F. First National	7	1899	C	„
8241	Liefde en Haat.	A. Barnstijn F. First National	7	2004	C	„
8242	Het Proces M.	A. Bergfilm. F. Derussa	7	2805	C	„
8243	Corsicaansche Hartstochten.	A. Un. Film Agency F. Franco	8	2140	B	„
8249	Het noodlot der Habsburgers.	A. Starfilm F. Starfilm	7	2512	C herk. gevr. v./d. zijde der C.C.	
8254	Figaro.	A. Un. Film Agency F. Franco	10	3489	C	Geen
8267	Plicht.	A. Metro Goldwyn F. Metro Goldwyn	10	2407	C Herkeuring gevraagd.	
8269	De Vrouw van Stephen Tromholt.	A Metro Goldwyn F. Metro Goldwyn	10	2711	C	Geen
8275	Branding.	A. E. Pelster F. Joris Ivens	2	878	B	„
8279	Hollands Nieuws 44.	A. Polygoon F. Polygoon	1	136	A	„
8284	Trio Speenhoff.	A. City-film F. B I. P.	1	215	A	„
8288	Orion Revue E. 44.	A. Orion F. Orion	1	212	A	„
8189	Ufa Ned. Nieuws A. 32.	A. Ufa F. Orion	1	101	A	„

OVERZICHT.

I. NIEUWE PRODUCTIES.

Gekeurd: 44 films, lengte 38750 M.
1 coupure, lengte à 11 M.

Toegelaten A. (voor alle leeftijden). Journaals, actualiteiten, sport, landen en steden, prop. e.d. 23 films, lengte 8463 M. Kleine films 9 films, lengte 2525 M.

Toegelaten B: (boven 14 jaar). Kleine films, 1 film, lengte 878 M. Groote films 2 films, lengte 4423 M.

Toegelaten C. (boven 18 jaar): Groote films, 8 films, lengte 20290 M.

Niet toegelaten: 1 film, lengte 2171 M.

II. OUDE PRODUCTIES.

Gekeurd: 2 films, lengte 390 M.

Toegelaten A: (voor alle leeftijden). Journaals, e. d. 2 films, lengte 390 M.

Reclame gekeurd: 1047 litho's; niet toegelaten: 6 stuks.
2299 photo's; niet toegelaten: 22 stuks.

De „Académie Française" op de sprekende film.

De éénmaal in het jaar plaats vin
dende openbare vergadering van d
vijf Fransche academies in de „Ac
démie Française", waarbij altijd groo
redevoeringen worden gehouden. z
door een Fransche filmondernemi
op de sprekende film vastgelegd.

Fox' zilveren jubileum.

William Fox heeft dezer dagen d
vertegenwoordigers van de pers
zich geinviteerd en hun verrassend
mededeelingen gedaan omtrent het g
bruik van sprekende films voor cultuu
en onderwijsdoeleinden. Hij wil z
25-jarig jubileum inleiden met een we
dadigheidsgebaar en is bereid daar ac
à negen millioen voor op te offere
Hij heeft plannen in zijn hoofd voor ee
systematisch gebruik van de geluid
film bij het onderwijs, die het opneme
van de leerstof in de helft van den tij
mogelijk maakt. Daardoor zal het na
zijn inzicht den kinderen mogelijk zij
twee maal zooveel vrijen tijd als nu
de lucht door te brengen. Ook wil h
sprekende films uitbrengen op religieu
gebied en het den predikers mogelijk
maken door de „talkies" tot hunn
hoorders te spreken. Tevens zal d
film dienstbaar gemaakt worden aa
medische doeleinden, zoodat bij voor
beeld chirurgen door de sprekend
film honderden vakgenooten hun op
ratieve techniek kunnen uitleggen.

Voor huiselijk gebruik wil hij ee
goedkoop geluidfilmapparaat op
markt brengen. Hij verwacht geen con
currentie van het huisapparaat met he
bioscooptheater, daar de nieuwe
„Grandeur"-film attractief genoeg zal
blijken om het publiek naar het theate
te trekken. Fox verklaarde, dat het wa
vijf en twintig jaar zal duren alvorens
al zijn plannen tot uitvoering gekomen
zullen zijn.

Nieuwe Fransche film.

In het Caméo-theater te Parijs heeft
de première plaats gevonden van de
nieuwe Fransche film „Het Collier van
de Koningin". De door Gaston Ravel
en Toni Lekain naar den gelijknamigen
roman van Dumas vervaardigde film
werd met zang- en spreekinlagen uit
gebracht en met succes door het Parij
sche publiek ontvangen.

Filmkeuring Kath. Film-Centrale.

Het hoofdkantoor en de leiding der
keuring voor de zuidelijke gemeenten
voor de te Amsterdam gevestigde film
maatschappijen en verhuurkantoren is
te Amsterdam. De leiding dier keuring
is toevertrouwd aan pater Welter. Spui
straat 12 en aan mr. Dunselman. Kei
zersgracht 453.

De Duitsch-Russische Filmmaatschappij.

Men meldt uit Berlijn aan het „Vad.":

In verband met de ineenstorting van de Duitsch-Russische filmmaatschappij Derussa zijn de leider van fotozinecentrale van de Russische handelsvertegenwoordiging Jerek en de leider van de sociale afdeeling Lewine gevlucht. Zij worden verdacht van verduisteringen ten koste van den staat. Uit vrees naar Moskou te worden teruggezonden en aldaar te worden doodgeschoten, zijn ze gevlucht. Ook de leiders van de importafdeeling en de scheepvaartafdeeling Runnewitsj en Naglowski zijn ontslagen en naar Moskou teruggecommandeerd; ze weigeren echter terug te gaan.

Engelsch sprekende filmindustrie.

Te Londen is opgericht de Associated Sound Film Industries Ltd. met een kapitaal van £ 1 millioen, bestaande uit 500.000 preferente aandeelen van £ 1.— elk en 1 millioen gewone aandeelen van 10/-.

Het doel der maatschappij is het verwerven van patenten of uitvindingen betrekking hebbende op geluidsoverbrenging langs fotografischen weg op celluloid of ander materiaal en het projecteeren van dit geluid, voorts de fabricage van en den handel in gramofoons en radiotoestellen.

De sprekende film in het strafproces.

Uit Philadelphia wordt melding gemaakt van een nieuwe wijze van verzamelen van bewijsstukken tegen een beklaagde. Men heeft n.l. van de verklaring van een misdadiger aan de politie een sprekende film gemaakt.

Fox—First National—Warner.

Als bewijs van zijn overtuiging, dat niet-sprekende films verouderd zijn, heeft William Fox medegedeeld, dat de Fox Film Corp. haar belangen in de First National Picture verkocht heeft aan Warner Bros voor 10 millioen dollar. De Fox Film zal alle overblijvende belangen in niet-sprekende films van de hand doen.

De Fox Film bezat ongeveer 28 % van het totale aandeelenkapitaal van de First National. Het restant is reeds in handen van Warner Bros, die ongeveer een jaar geleden de controle over de First National verkreeg. Het verbreken van de relaties tusschen Warner Bros en de Fox Film is waarschijnlijk een inleiding tot een fusie van Warner Bros met de Paramount Famous Lasky Players. Gedurende de laatste paar weken is herhaaldelijk ontkend, dat over fusie onderhandeld werd en gezegd is, dat het departement van justitie bezwaren had op grond van het feit, dat door het belang van Warner Bros bij de Fox Film de voorgestelde associatie met de Paramount inbreuk zou maken op de anti-trustwetten. De vertegenwoordigers van tien film- en cinema-maatschappijen, waaronder Fox Film, Warner Bros, Paramount en First National zijn reeds beschuldigd van schending der anti-trustwet en moeten thans voor het federale gerechtshof van Los Angeles verschijnen om zich daartegen te verdedigen.

Een journaal-theater te New-York.

Een telegram uit New-York meldt, dat aldaar een nieuw theater geopend is, dat zich uitsluitend bezig houdt met het vertoonen van het sound wereldnieuws.

Men vertoonde een reeks gebeurtenissen uit alle hoeken der wereld. Het publiek, bestaande uit een groot gedeelte der uitgaande wereld van de stad, volgde de voorstelling met de grootste belangstelling. De candidaten der a.s. verkiezingen verschenen in eigen persoon op het doek, om propaganda voor hun candidatuur te maken. Engelands eerste Minister, evenals zijn dochter, Ishbel Mac-Donald, voerden het woord; kortom het was een der interessantste premières, die men ooit in New-York heeft beleefd.

William Fox, die reeds vaak getoond heeft op filmgebied een voorzeggende geest te bezitten, heeft voorspeld, dat in de toekomst de persfotografen en verslaggevers hun nieuws over het witte doek zullen lanceeren in plaats van in de couranten.

Het begint er op te lijken.

Tonbild-Syndikat en Pinschewer Film A. G.

Met het doel de klankfilm dienstbaar te maken aan het bedrijfswezen is een verbinding tusschen het Tonbild-Syndikat en de Pinschewer Film A. G. te Berlijn tot stand gebracht.

De directeur Heinz Auerbach van het Tonbild-Syndikat is in den raad van toezicht der Pinschewer Film A. G. getreden, waartoe o.a. ook nog de staatsminister Von Heutig en de directeur van de Commerz- und Privat-Bank, Siegfried Hirsch, behooren.

„Fräulein Lohengrin".

De opnamen voor het Terra-blijspel „Fräulein Lohengrin" zijn begonnen onder regie van Hans Behrend. Mary Gloy en Enrico Benfer vertolken de hoofdrollen.

De films aangegeven met + zijn films als bedoeld in Art. 1 sub. 2, 2e der Bioscoopwet.

Gekeurd in het tijdvak van 27 October tot en met 2 November 1929:

I.	Nieuwe producties	38750 M.
II.	Oude producties	390 M.
	Totaal generaal	39140 M.

Door dezen betuigen wij onzen welgemeenden dank voor de vele blijken van deelneming, welke wij mochten ontvangen bij het overlijden van onzen lieven Zoon en Broeder

ADOLF KARL.

dien wij zoo plotseling door een noodlottig ongeval moesten missen.

Groningen, 24 Oct. 1929.
Padangstraat 15a.
A. JUNG.
M. JUNG—METZGER.
LENA

G. DE WIT EN D. TIMMERMANS,

employés van den heer LOET C. BARNSTIJN, Den Haag, betuigen langs dezen weg hun allerhartelijksten dank voor de belangstelling, ondervonden van de heeren exploitanten, en de blijvende herinnering, ontvangen van den heer en mevrouw Loet C. Barnstijn, alsmede van het personeel, ter gelegenheid van hun 12½-jarig jubileum.

ADVERTEERT in het NIEUW WEEKBLAD VOOR DE CINEMATOGRAFIE

Biedt zich aan voor direct

gediplomeerd operateur-electricien

Onverschillig waar; ook reisbioscoop. Adres: Frederik Hendriklaan 72. Den Haag, Telefoon 55439.

Gevraagd een in goeden staat zijnde gebruikte

kinokoffer

met opgaaf van prijs en waar te bezichtigen door de Dir. Zaltbommelsche Bioscoop te Zaltbommel.

Bioscoopexploitant uit groote provincieplaats, lid van den Bond, biedt zich aan wegens beëindiging der exploitatie, als:

BEDRIJFSLEIDER; c. q. eventueel als CHEF-OPERATEUR.

Kan direct in dienst treden, onverschillig welk gedeelte van het land. Is in het bezit van twee geheel complete nieuwe installaties. Brieven bur. van dit blad onder No. 98.

GEVRAAGD:

OMVORMER

in gegar. goeden staat 75 volt bij 50 à 60 amp., en in g. s. v. ZAAL- EN LOGE-STOELEN. Brieven B 6586 bureau Telegraaf, Amsterdam.

Dit blad is

je

betrekkinggids

KUNSTHARMONIU

Ter overname een prac tig Schiedmayer drukwin kunstharmonium (Domin tor, model Verdi) 6-spe zoo goed als nieuw, ve **f 1200.—**

Resedastraat 33, Den Haa

DON ALMERIO

TENORE ESPAGNOL ET ITALIEN.

Schitterende costumes en uitgebreid repertoire, Bijzonder geschikt voor het inleiden van Spaansche films. Don Almerio treedt steeds in de eerste theaters van Nederland op.

Perm. adres

Cilliersstraat 19, Amsterdam (O) Holland.

D. J. VAN DER LAA

DECORATEUR.

ROTTERDAM - Telefoon 53721

WIJ HEBBEN EEN ERKENDE REPUTATIE OP HET GEBIED VAN THEATER-INRICHTIN

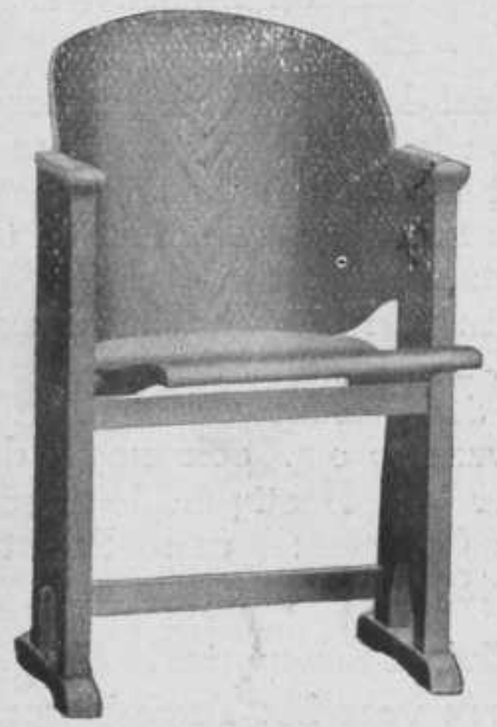

Klapstoelen

in

eenvoudige

en

luxe uitvoering.

ADVIES- EN VERKOOP-BUREAU

DINADA,

W. SCHOOLEMAN Jr.

Mercatorplein 22², Amsterdam.

Prijzen vanaf f 3,75, keuze uit meer dan 70 modellen.

FIRMA P. R. VAN DUINEN

Ook alle andere merken.

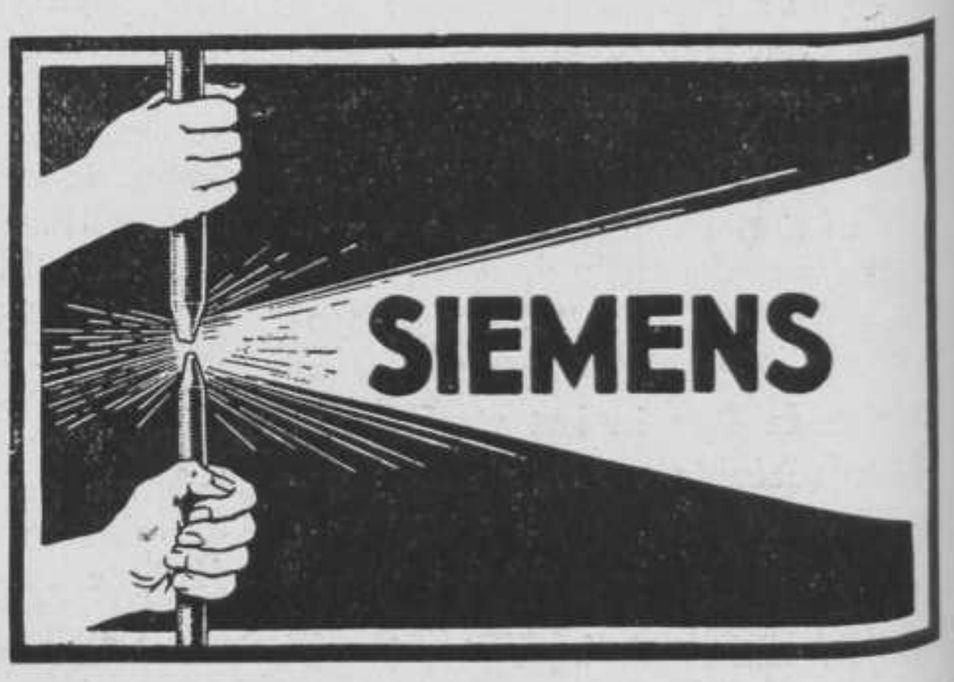

GROOTSTE VOOR

AMSTERDAM, Prinsengracht 530

KINO-ORKEST ORGELS

A. S. J. DEKKER - GOES

HET BESTE VAN HET BESTE

Kent u reeds onze nieuwe speciale effect-registers en solo-stemmen? Een wonder van klankenweelde stroomt over het verrast publiek.

GOEDE MUZIEK BETAALT ZICHZELF.

Vraagt ons de attesten der binnen- en buitenlandsche cinema-theaters, wa „De Gouden Vogel" zingt. — **Profiteert van hunne ervaringe**

„The Golden Oriole" is niet alleen mooier, doch ook geheel anders en apa Omschrijving, prijsberekening en plannen worden u gaarne verstre

U gelieve zich te wendentot ons kantoor te **GOES, telefoon 45 en 25**

A. S. J. DEKKER — GOES

BARMEN, JOHANNISBURG, EDINBURGH, RUV VANCO, COLOMBO, KAAPSTA

Adverteert in het Nieuw Weekblad v. d. Cinematografie